

P. Silv. M. Braitó, Život z vnitřní modlitby.

Kurs duchovního života 18.

Pán zapálil duši. Plamenem. A oheň ten šlehal ke svému ústředí, k božskému Slunci. Duše se koupala v přívalech svatého ohně, zmítala se v té nezvyklé lázni, nechala v ní sebe a oblékla se rouchem Boží lásky.

Duše hořela láskou Páně. Teď vstala, zvedla se k dennímu životu. Bůh dal jí do ruky různé pozemské hodnoty a úkoly. Má je prodchnouti svou láskou, má zduchovnit pozemskou hmotu, má z ní vydobýti nových hřiven.

Říkáme tomu prosaicky: jíti za svým povoláním. Bylo by však nesprávné mysliti, že naším povoláním je to či ono učiniti, býti nějakým určitým kolečkem ve složitém světovém stroji. Naším povoláním je Boha oslaviti oním „povoláním“, hledati a najíti Boha v každém kroku onoho povolání. Proto nesmí býti v životě duše opravdu se snažící po vystoupení vrcholů svého určení, onoho tragického rozhraní mezi životem Bohu a v Bohu a mezi životem služby světa a těla a jeho potřeb.

Křesťan nesmí dávat sbohem Bohu! To není ironie. Ta různá dávání dobré noci P. Marii v jistých poutnických písních, to dávání sbohem Ježíši v písních jiných zase, bývá někdy krvavě realisticky uskutečněno v životě tak mnohého katolíka i tak zvaného dobrého katolíka.

Celý život náš je, či má být zaměřen k jedné ose, zaostřen dle jediného cíle. Nesmíme vésti dvojího života: života kostelního a života všedního. Jeden cíl má náš život a ten cíl velí dívati se na celý život pod jeho zorným úhlem. Dívati se musíme na celý život dle úhlu věčnosti, Boha. Dle téhož úhlu musíme pak též i žiti.

Vstali jsme od modlitby. Měli jsme na mysli při modlitbě Boží velikost a naši ubohost. Byli jsme zcela uchvázeni Boží vznešeností. Kořili jsme se jeho lásce a v ní smáčeli své viny s lítostí a předsevzetím nápravy. Vstali jsme posilněni. Vstali jsme osvíceni, velcí v Bohu.

Máme zase klesnouti do malosti tak zvaného všedního, to jest hmotářského, vezdejšího, tolik zaprášeného života? Máme se obrátiti zády k tomu všemu, co duši plnilo krásou a velikostí? Má ta pravda neplodně zapadat do jámy duše, která nemá brázd, nýbrž jen rokle?

Náš návrat do „života“ musí býti dalším krokem k duchovnímu rozpětí duše, musí býti snahou k uskutečnění, provedení toho, co jsme si předsevzali. Nejprve tudíž musíme zůstat v ovzduší, žitém a třeba i citěném ovzduší Boží Pravdy a Lásky. Snažme se zůstat stále ve spojení s Bohem, to jest, ve spojení uvědoměném a uvědomňovaném. Jest to snadné, když již zrána se zcela zasvětime Bohu, když již od prvního okamžiku si připomeneme: Já v Bohu a Bůh ve mně. Drazí, vy musíte více žiti v této krásné pravdě Boží všudy přítomné Lásky, která vás cele objímá. Jak jinak bychom žili, kdybychom si občas živě představili, jak je Bůh v nás a mimo nás. Jak jinak by se nám bojovalo, kdybychom si občas v trpkých a tvrdých chvílích vzpomněli, že jsme v Božím náručí, že nás od něho nic nemůže odloučiti ani trůny ani moci ani nebe ani peklo...

Tolik jsme se vnitřní modlitbou ponořili do Boha. Nastal okamžik, kterému se říká: konec vnitřní modlitby, rozjímání se skončilo! Bylo by smutným ovocem rozjímání jeho konec! Když jsme se rozlétni duchovně, musí vnitřní modlitba teprve začít. Vstali jsme obohaceni nějakou Boží myšlenkou, nějakým světlem Boží pravdy, nějakým rozhodnutím.

Bylo do nás zasazeno božské semě, ne proto, abychom je v sobě udusili, nemluvil k nám Bůh proto, abychom se od jeho hlasu ihned obrátili k pečování pozemskému.

Dal nám jísti Chleba své pravdy, abychom šli v síle toho pokrmu čtyřicet dní a čtyřicet nocí trpkých, hořkých a krušných chvil boje se sebou a se světem až k svaté hoře Horeb. Zachytili jsme jeho slova. Utkvěla nám v duchu myšlenka, srdce se prochvělo určitým zbarvením. Nechtějí nám ta myšlenka Boží vůdkyni až do té chvíle, kdy nás jeho ruka uvede na jinou cestičku. Žijme z toho sousta, které nám Bůh podal. Vracejme se opět a opět přes den k oné základní myšlence, která vytryskla z naší vnitřní modlitby, již se ticho naší duše rozvilo ve Slova Boží. Prohlubujme tu myšlenku, vychutnávejme ji, ssajme z ní veškerou mízu, kterou jen z ní můžeme v duši překapat. Snažme se zařídit dle dané pravdy vše v našem životě, co jest ve spojitosti s touto krůpějí. Přemítejme, co brání v nás dokonalému rozvíjení se Boží myšlenky, co v nás dusí Slovo, co překáží, že slovo se nestává činem.

Vstali jsme s myšlenkou. Denní život jí nesmí přehlušit, nýbrž naopak, myšlenka ona musí proniknout celý život, musí se v něm rozrůst, musí jej celý zvládnout. Na příklad myšlenka Boží dobroty musí nás vést k sebranosti myslí, by bylo možno v tichosti sbírat poklady této Boží dobroty. Celý den bude vyplněn viděním Boží dobroty v každém detailu dne, povolání. Magnifikat nedozní s našich rtů a bude se důstojně snoubit s: Nunc dimittis (Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého v pokoji) právě tak zladěným do ticha díky a oddanosti. Celý den budeme hledět napodobit Boží dobrotu, jsouce činiteli a rozdateli dobra.

Jedna myšlenka zapálila duši. Z jejího jiskření zapaluje se v duši ohně na tisíc. Duše takorča bleskotá bohatstvím myšlenky v duši zúrodněné Bohem. Každý pohyb, každý čin i zdánlivě tak prosaický odnáší duši k Zrcadlu všeho bytí. Duše vidí ve všem Boha, všude slyší jeho hlas, všude s ním, protože v něm žije.

Srdce naše bylo zladěno určitým tónem. Ten tón plní pak duši. A protože je to tón Boha, který jest neměnitelný, duše zladěna dotykem prstů Božích, jest účastná této neměnitelnosti. Není náladovitá, rozmarná, nebo si to aspoň rychle odvyká.

Bůh plní cit a vůli duše, která pila ze zdroje Boží sladkosti. Co jest tomuto člověku vše, co mu může poskytnout celý svět? I láska nejčistší a nejnezištnější jest mu pouze perutí nesoucí ke zřídlu té Lásky, k Lásce samé.

Duše tehdy správně se vnitřně modlí, když se modlí celým nitrem, celou bytostí. A to jest tehdy, když Bůh, k němuž se modlitba vznáší, přetvoří celou bytost.

Ten, kdo se modlil vnitřně celou bytostí, celou bytostí spěje za Bohem. To On mluví jeho rty, Boha lze poznati v úderech jeho srdce. Přestává usuzovati jako člověk přirozený dle hlediska přirozeného. Má vyšší měřítko — Boží — věčnosti. A hlavní známka: v jeho stopách raší život, nezraňuje slabých, neubíjí, nýbrž zahřívá a živí. Neb je pln lásky a ta dává život.

P. Em. Soukup O. P., Žítí přirozeně.

Kurs duchovního života 19.

V nauce svatého Tomáše Akv. o ctnostech často se opakuje myšlenka, že člověku je nepřirozeno žítí v omylu. Neměl by se tedy člověk ničeho tak báti, jako života v omylu. V teorii je tomu tak, ale ve skutečnosti se nesčíslné množství lidí nebojí žítí přímo z omylu, nepřirozeně; vrozená a nevyhladitelná bázeň před omylem se projevuje pouze úsilím omylu navléci šaty pravdy.

Protože je nepřirozený, vždy se zle vymstí život v omylu. Nikde však se tak strašně nevymstí, jako když je to omyl v základech, omyl ve znalosti sebe. A tak příkaz tolikrát opakovaný „žítí přirozeně“, napřed třeba uskutečnit v tomto směru. Tedy: žítí přirozeně, to jest starati se o vyloučení omylu ve znalosti sebe, aby bylo vyloučení života již od základů nepřirozeného, protože zbudovaného na mylném poznání sebe.

Zde je vlastní kořen bídy a až směšné ubohosti duše moderního člověka: útěk před pěstovaným, metodickým poznáváním sebe, zmatek v zásadách poznání sebe. Není ani jinak možno, neboť bez Božích směrnic je to práce nepatrného, neúplného, neuspokojivého výsledku.

Předpokladem vyhovění příkazu „žítí přirozeně“ je tedy zpytování svědomí. Neboť žádné poznatky nemají tolik vlivu na život člověka, jako pravdy o sobě; kdo umí zpytovat svědomí a zpytování soustavně pěstuje, uniká nebezpečí nepřirozeného živení.

Chceme-li říci celou pravdu, musíme poněkud doplnit obyčejný pojem zpytování svědomí. Třeba totiž svědomí zpytovat trojmo: do budoucnosti, do přítomnosti, do minulosti. Pouhé zpytování do minulosti je totiž značně opožděné, obyčejně již po omylu, jehož jsme se mohli uvarovati přidáním dvou ostatních zpytování.

Zpytovat jest analyzovati, rozbíratí celek na jednotlivosti, jednotlivosti na podrobnosti, v podrobnostech pozorovati povahu a cíle. Analyzovati jest i srovnávati; rozbor bez předpokladů, bez určitých zásad a zákonů je rozklad, ne plodná práce.

Vidíme hned, že zpytovat svědomí je rozbor zmíněným trojím směrem. Podrobnosti ovšem nejlépe ukáže minulost, přítomnost ukáže však nejlépe povahu podrobností, rozbor a rozhled do budoucnosti ukazuje cíle a dá možnost srovnávati, poznati zásady a uplatniti zákony. Rozbor do budoucnosti znamená totiž odpovědi na otázky o cíli skutečném a o cíli povinném, o jejich shodnosti nebo rozporu, o zásadách, jimž je třeba se podrobiti; rozbor přítomnosti dává příležitost včas upravit cestu k povinnému cíli; rozbor minulosti nutí napravit chybné kroky. Zpytovat tedy jest uvědomiti si pravdu, upravit, napravit.

Smysl toho všeho vynikne připomenutím pojmu svědomí. Ze sv. Tomáše (I. 79, 13) lze pojem svědomí označiti tak: S úkonem nebo skutkem lidským jdoucí vědomí (s — vědomí) cíle a jeho shodnosti nebo neshodnosti se zásadami Božího zákona, uloženými trvale v duši člověka v hlavních rysech, z nichž lze snadno odvoditi důsledky pro jednotlivosti. Toto vědomí zabraňuje zapomenutí na povinnost (do budoucnosti), rozkazuje (v přítomnosti), vyčítá (do minulosti). Zpytování svědomí v tomto úplném pojetí se jeví jako pevná cesta k nejzářivějším cílům, jako hluboká chodba k nepřeborným pokladům, jako studnice čisté vody pro přirozený způsob života. Ukazují se cíle zpytování svědomí.

Cílem zpytování svědomí je totiž zachovati účel svědomí a dosáhnouti cílů svědomí. Účelem svědomí jest udržeti člověka na výši svobody dítek Božích, cílem svědomí je svatost dítek Božích. Cílem zpytování svědomí je tedy heslo: svobodou ke svatosti; aby dravé proudy nepřerývaly cestu, aby otřesy nezasypaly chodby k pokladům, aby jedy neotrávily studnice.

Není cíle, k němuž by nebyly možný různé cesty. Tím přicházíme k metodice zpytování svědomí.

Je zajímavo pozorovati duši, když začne vážně usilovati o své ušlechtní. Jako první ovoce a první důkaz vážnosti úsilí se ukáže ono poznání svatého Pavla o rozdvojené bytosti, cestě a snaze. To poznání podává první pokyn ke zpytování svědomí: rozlišovati. Musíme zpytovat sebe, ale probíratí se tak, jako bychom rozbírali dvě bytosti od nás odlišné, nám cizí. Jen tak se totiž zaradí práce sebelásky, jež i proti naší vůli pracuje, aby zveličila práci části bytosti chtějící dobro, aby omlouvala důmyslně odbočky a někdy slabě části bytosti.

Ustálilo se dělení zpytování svědomí na povšechné a zvláštní. První je tak staré jako lidstvo. Prastaré Carmen aureum Pythagorovců učí: „Ať začínáš cokoli, obrať se napřed k Bohu o pomoc, abys dílo dokonal. A nepusť spánek na únavou zapadající víčka, dokud jsi neprobral vše, cos toho dne vykonal. Taž se: Jaký hřích jsem spáchal? co jsem dobrého vykonal? co jsem zanedbal? Tak začni jitem a všechno prober. Chyb lituj, z vykonaného dobra se raduj. Tak se brzo octneš dokonale na cestě božské ctnosti.“ — Jsou to již jen chudé zbytky z původního bohatství. Křesťanská životní moudrost udává pro povšechné zpytování svědomí takový rozvrh: díky Bohu — prohlídka dne ve smyslu povinností k Bohu, lidem a sobě — lítost — předsevzetí — prosba o pomoc Boha, bez něhož nemůžeme nic a z něhož je veškera naše schopnost.

Takové zpytování svědomí je kontrolou obou součástí lidské bytosti, vysoké snahy a nízkých sklonů. Kontrola však nestačí, neboť jsou i kontroly neodborné a neúspěšné. Mezeru vyplňuje zvláštní zpytování svědomí. Není vlastně zpytováním, nýbrž poučováním a podrobnou, odbornou a důslednou výchovou.

Vybírá, a pořadem potírá chyby. Napřed nejnápudnější, nejvíce na povrchu vynikající, a pak sestupuje hlouběji. I zde platí podobenství Páně o vymeteném příbytku, do něhož vymeteného se nahrnula stará špína zpět a přinesla novou. Není dosti vymetati chyby; jejich místo musí zaujmouti ozdoby, ctnosti, návrat jim znemožňující. To předpokládá znalost ctností, znalost pořadu a důležitosti ctností, znalost cest ke ctnostem. Tak zvláštní zpytování svědomí nutí ke hledání pomoci v knihách, u vůdců, v rozjímání, v modlitbě. Koná prý se jednou za den, ale vidíme bez námahy, jak velice se mýlí, kdo se domnívá, že při zvláštním zpytování svědomí hlavní věcí jest jakési počítadlo, na němž se zaznamená číslice a jde se dále. Hlavní věcí je upevnění duchovního snažení na určitou chybu a ctnost. Pro začátek, a pro slabší duše i trvale, je počítání pomůckou, později se může stát i překážkou.

Není možno, aby duchovní život člověka ustrnul a hynul, je-li veden touto cestou; není také možno, aby se zdárně rozvinul bez této cesty. Neboť je to cesta za způsobem života jediné přirozeným, totiž Božími zákony žádaným pro duši člověka, aby účelně šla za cíli Bohem určenými.

A jako v přírodě zachovaná účelnost působí klidný a bohatý rozvoj, tak je tato cesta zachovávaného příkazu „žítí přirozené“ jedinou cestou k bohatému rozvoji duše a ke štěstí duše. Ten smysl má slovo svatého Tomáše Akv. (I.—II; 3, 5), že druhou největší blaženost v tomto životě působí činnost ducha, pořádajícího činy a vášně člověka.

B. Dlouhá, Nová žena.

Letos v březnu vzbudila ve Francii pozornost kniha Raymonda Marcerona „Od divadla k Bohu“.

Tomu zájmu předcházeli několik let před tím rozruch, jež způsobil odchod slavné operetní divy Evy Lavaliérové z divadla. Herečka, které Sara Bernhardová kdysi řekla: „Ma petite, nejste z těch, kdo mají nejvíce talentu, ale nikdo nemá toho daru: tvořit jako vy.“ Sirota, ztrativší záhy rodiče hrozným způsobem, po krutém mládí chudé švadlenky dospěje až k tomu, že je vyhledávána mocnáři, když hraje v kuse de Fleursově Le Roi. Její překypující veselost a něžnost uchvacují. Eduard III. zdržel svůj odjezd z Paříže o dva dny, aby ji viděl hráti, Alfonsu XIII. dokonce projevuje svou nelibost, že přišel pozdě do divadla. Manuel portugalský dává položit perly do její lóže. Jistý maharadža ji podobným dárkem urazil.

V Lavaliérová směje se a tančí životem. Ale někdy po nejskvělejším úspěchu dostavuje se okamžik takového rozčarování, že myslí na sebevraždu. Jednou zachráněna dělníkem, když se chce utopit, znovu je zajata do spárů lehkomyšlného života. Právě byla angažována k velikému tourné Amerikou, když opouští divadlo navždy.

Připravovala nějakou roli na venkovském svém zámku, kde ji navštívil místní farář. „Vy nechodíte nikdy do kostela?“ ptal se jí. Vysmála se mu. Eva Lavaliérová v kostele! Měla nelegitimního muže, nemanželského synka. Málo se starala o náboženství, morálku a podobné okovy. „Dobře, dobře, vy jednou přijděte a budete tam šťastna.“

Zabylo jí nevolno; usedla na trávu a plakala, myslíc na svůj život. Druhého dne s družkou herečkou šly oznámiti faráři, že opouštějí divadlo. Prodává svůj byt, rozdává jmění milionové. Chce býti přijata do kláštera, ale je odmítnuta všude. Jen vzpomínka na to, že před Ježíškem všechny hospody betlemské se zavřely, ji smiřuje. Žije v ústraní, vábena správami divadel, znepokojována, posmívána, snášejíc nedůvěru a podezřívání. Setrvává. Konečně dosahuje dovolení od msgra Lemaitra, aby mohla působiti v Africe jako misionářka. Družka Léona odjíždí s ní. Je provázena pochybnostmi veřejnosti. Ale nabývá důvěry u těch, kdo trpí. Vojáci z fronty posílají jí prosby o modlitbu.

Když 1. prosince 1916 padl O. Charles de Faucauld pod ranami musulmanů jako mučedník, monsignore Lemaitre zdvihá jeho pochodeň. V Tunisu zařizuje školu ošetřovatelek pro africké obyvatelstvo, v němž řádí nemoci. Lavaliérová stává se ředitelkou této školy. Sestra Eva je všude tam, kde je nemoc a bída. Stykem s ženami muslimskými vniká do rodin jejich a připravuje půdu jejich evangelisaci. S přemírou své energie a temperamentu dává se do díla. Spaluje se svou horlivostí. Pyká za své hříchy. Ale chce vykoupiti i synka, světsky a bez Boha vychovaného. Onemocněvši africkým paludismem, je šťastna, že může Bohu nabídnouti své utrpení. Znovu dává se do práce, ale nohy vypovídají službu.

V té době dostává najednou celý balíček dopisů od syna. Přišel k poznání. Prosí matku, aby ho vedla svou cestou. Poslední dopis je výkřik téměř zoufalý.

Msgr. Lemaitre posílá ji domů. Dílu Otce Charlesa může prospět už jen obětující své utrpení za ně. Vrací se nerada ze „země své spásy“, ale ráda k synovi. Stávají se jednou duší. Oba jsou členy III. řádu sv. Františka. Žijí v ústraní, kde jsou rušeni jen zvědavci, kteří snaží se různými úskoky je fotografovat.

Lavaliérová je veliká trpitelka; její bolesti jsou trvalé a vyhlídka jen na smrt. Ale trpí ráda. Vykoupila si tím syna. Z Afriky dostává projevy, jež přiřítají mnohý zdar díla její oběti. Zapřisahajícím ji přátelům odpovídá, že je šťastna, jak jen člověk může být.

„Co hledá žena na jevišti?“ ptá se Marholmová. A odpovídá: „Sense. Žena s velikou produktivní vitalitou vyhledává tyto sense, protože v nich žije s intenzitou, jako jen v nejvzácnějších chvílích života.“

Nuže, tato žena všechny nejpůsobivější sense světa opustila pro vnitřní, tiché a přec nesmírné sense duchovního života ve víře a lásce křesťanské. A zatím, co sense podíla nechávaly ji zoufalou a beznadějnou, v sense nitra našla naději své spásy a nadto naděj mateřskou, v níž pro druhé dala život a to duchovní život svému dítěti.

Ta, jež v ní mluví o štěstí, je nová žena.

J. R. Sorge, Vzrůst duše.

Nárys konverse.

Duše, které se nedostalo milosti, již od mládí sytiti se Ježíšem, kterou zavedly různé povinnosti, v nichž rostla, takže nepoznala poklady Říše a bohatství Lásky, jež rozléval Kristus nad církví silou svého slova, ta duše, je-li hluboká a vroucí, jednou přece prohlédne. Otevrou se jí oči a spatří hvězdičku. Žasne. A pojednou vidí celé nebe plné hvězd. Tu se v ní rozproudí divné jiskření, temno a síla. Slyší vichr. Jak podivné! A do toho se mísí šumění kašny. Duše zalije se slastí a nad ní se snáší nebe. Nejprve jen to viditelné... Neboť úzkoprsá výchova zbavila ho, dychtícího po nebi nadhvězdám, tohoto nebe, plného andělů a hymnů svatých... Leč, hle, teď vidí hvězdy! Noc, kdy se zrodila k touze a ke skutečnosti. Vidí ty hvězdy i ráno při slunce, i večer, stále a stále. Vidí i květy. Vidí vonné kališky. Vidí lidi. Cítí se hluboce v rukou, v rukou Všemohoucnosti, v rukou slunce a květů a písní, cítí se hluboko, hluboko v nich. Cítí, jak jest hýčkána a zajásala by nad svou jistotou. Volá: Všemohoucnosti! Zpívá: básně. Světlo jest jejím učitelem. Naučilo se jeho východu, jak se ráno zvedá ve žhnoucí nádehe, jak zvedá se plné jasu. Duše se nemodlí, ale přece prožívá dík. Stále děkuje výšinám. Ale opravdu se nemodlí? Vzdychá jen k nebesům: Ó Světlo, sešli mi aspoň svůj stín!

Teď našla duše svou modlitbu. Nechtěla by vůbec býti zahalena v mracích. Chtěla by přemoci dny, které přivádějí mraky nad lidi a nad osudy. Chtěla by rozrhati mraky, stále vysoko v modři hořet a hvězdy pozdravovat. Tak bojuje duše.

A tohle její vzkaz a báseň a kázání k lidstvu: Duše, zbledíte v slunečním žáru, když vystoupíte. Její píseň jest píseň budící: Bděte. Na ztrnulé volá: Buďte vítězni. Polovičatí, staňte se celí a dokonalí! A ještě jednou vrhá ohnivé slovo, máchnutí meče v posledním záblesku světla: Polovičatí, staňte se celí a dokonalí. Choří, uzdravte se na Slunci.

Ale duše ještě nenalezla, co hledala. Neb kde jest odpověď, smysl a význam? Co to znamená: Slunce, hvězdy a měsíc? Ach, to jest jen první tušení, nádvoří žhavé touhy, počátek snu. Ach, to vše má svůj smysl. Blažený smysl! Nuže, odpověď! Odpověď! Ozývá se. Buší. Buší hlasitě z hlubin, buší neustále, neodbytně. Nebesa se chvějí, chvějí pod bortivým voláním kohosi stenajícího. Ó Bože, Bože!

Zemru, Živote, jestliže neodpovíš! Ó žal, ó běda!

Konečně, hodina milosti. Dobrotou dostává člověk, co by duše nikdy svými silami nedosáhla. Kristus roztíná nebesa a střelbitě slétá ve velebnosti svého lesku a své plnosti k nízkosti lačnického. Hle, světlo jeho dobroty nemohlo viděti, jak duše žízni. Jeho srdce Mistrovo slyšelo prosebný výkřik. On odpověděl. Teď přišla náplň. Kristus rozlévá v duši pokrm svého světla, v duši, které Kristus byl jen slabochem a trpitelem a popíračem života, jak vyčetla v Nietzscheovi, učiteli svého mládí. Ten Kristus vtrhl do duše ve své velebnosti. Duše záupěla nesmírným vzlykem a — teď již patří Kristu, Pánu květů a vichrů, který mezi námi putuje jak vyhnanec, ač slunce jenom jím jest.

Několik měsíců po tomto zjevení stává se duše katolickou. Kristus, který se jí ukázal, vede ji do chrámu pravé víry. Věrněji učí ho nyní víra, čemu ho učilo světlo, co sluncem zářilo, to nyní proniká nesmírnost Hostie.

H. D. Noble O. P., Vzájemný vztah ctností.

Můžeme rozdělit ctnosti na dvě velké třídy, na ctnosti přirozené a nadpřirozené.

Přirozené ctnosti samy dělí se na více druhů.

V první řadě máme ctnosti rozumu hledajícího (Ratio speculativa). Tu máme nejprve všeobecná vědění, jichž všichni nutně potřebujeme. K tomuto vědění připíná se poznání jednoho každého, které není u všech stejné. Rozlišujeme znalosti odborné v jich teoretickém zhodnocení. Vedle znalostí čistě spekulativních jako theologických a filosofických máme znalosti z věd tak zvaných exaktních. V řádu rozumu praktického jsou to znalosti řemesel, umění. Konečně přicházejí schopnosti mravní, které se zahrnují do základních ctností zdrženlivosti, síly, spravedlnosti a moudrosti. Nesčíslný je počet ctností v řadě mravních.

Proti ctnostem přirozeným stojí ctnosti nadpřirozené, které dělíme na tři řady. Prvé místo zaujímají tak zvané ctnosti božské neboli theologické: Víra, naděje a láska. Za druhé vlité ctnosti mravní, které odpovídají základním ctnostem přirozeným. Konečně vizme dary Ducha svatého, které nám pomáhají ať v řadě rozumu hledajícího či jednajícím, to jest v řadě nazírání a v řadě nadpřirozené mravnosti.

Takto bude vypadati naše srovnání:

- I. Ctnosti přirozené a nadpřirozené.
- II. Přirozené ctnosti rozumové a mravní.
- III. Vztah mravních ctností v řadě přirozeném i nadpřirozeném.

I. Ctnosti přirozené a nadpřirozené.

Porovnejme je dle jejich původu a dle jejich zacílení. Jak povstávají ctnosti? Přirozené ctnosti, rozumové i mravní získává člověk svým přičiněním. Hodně mu pomáhá prostředí, ve kterém žije. Každý člověk má své určité vlohy a okolnosti zase mají větší neb menší dobrý či špatný vliv na ony schopnosti.

Nejsme všichni stejně odpovědní za nabytí stejného stupně přirozených mravních či rozumových ctností. Každý z nás neměl tutéž příležitost, aby si získal vědění, kterého nabyl druhý, každý též neměl oněch vhodných mravních podmínek pro rozvoj své duše.

Všeobecně se může tvrditi, že člověk má více vloh a možností snáze si získati ctnosti rozumové než ctnosti mravní. Nacházíme méně obtíží k získání vědomostí než k získání mravních ctností. Mravní ctnosti setkávají se v nás s hroznými překážkami: s vášněmi, sobectvím, pýchou, smyslností.

Ctnosti nadpřirozené naproti tomu jsou nám dány, vlitý. Jejich původcem je Bůh. Dostáváme je milostí. Ne sice podstatně milostí posvěcující, neboť víra a naděje mohou býti dány bez ní, ale přicházejí ctnosti nadpřirozené s milostí posvěcující.

S milostí posvěcující jsou nám dány všechny ostatní ctnosti a dary Ducha svatého.

Oba druhy ctnosti liší se navzájem základně. Přirozených ctností nabýváme svým přičiněním, jím též vzrůstají tyto ctnosti. Přirozené ctnosti vlévá nám Bůh a jen on zase je rozmnožuje. Bůh rozmnožuje v nás tyto ctnosti tím, že rozmnožuje v nás nadpřirozenou lásku k sobě. Rozmnožuje úměrně ctnosti a dary, které následují lásku. Bůh rozmnožuje naše vlité ctnosti dle toho, jak jich dobře užíváme, a je to zcela normální, čím více milujeme, tím více si zasloužíme milovati ještě více, přijmouti ještě větší žár lásky od původce lásky.

Zacílení ctností.

Přirozené ctnosti mají za účel zdokonaliti přirozeného člověka buď v jeho rozumové nebo mravní stránce.

Dnes se celý život žene za zlepšením stránky hmotné, k zužitkování všech lidských požitků. Člověk chce dnes se zmocnit co největšího blaha a k tomu užívá všech pozemských hodnot. Možno sice též pozorovati určitý sklon za obohacením poznatky zvláště z oboru techniky. Jest též pokrok v ohledu mravním, ale ten již není tak viditelný. To vše je však jen snahou za zdokonalení člověka přirozeného.

Nadpřirozené ctnosti trhají tento omezený rámeček a ukazují omezené možnosti lidské.

Nadpřirozené ctnosti směřují vždy a především k zdokonalení nadpřirozenému, jejímž vzorem je dokonalost Boží, takže člověk nadpřirozeně žijící žije životem božským a ne pouze lidským.

Nadpřirozené ctnosti obracejí člověka k jinému světu, k oblasti, která nespadá v přirozená přání lidské duše, zdokonalují nás takřka v Bohu a sklánějí k činům, které jsou bláznovstvím pro chladný lidský rozum. Jsou nám dány proto, aby v nás sloužily lásce, kterou nemůžeme přirozeně získati.

Nezapomínejme, že nadpřirozené mravní ctnosti souhlasí ve svém hmotném předmětu s ctnostmi nadpřirozenými. Mají za předmět tentýž hmotně vzato čin, na příklad zdrženlivost nadpřirozená i přirozená mají tentýž předmět hmotně vzato, to jest umrtvování a krocení žádostivosti, zásadně se však navzájem liší východiskem, pohnutkou. Zdrženlivost nadpřirozená činí vše pro Boha, zdrženlivost přirozená je vedena pohnutkou zdraví, veřejného mínění, přirozené, lidské čestnosti.

II. Přirozené ctnosti rozumové a mravní.

Porovnejme ctnosti rozumové a mravní. K tomuto porovnání myslíme si na chvíli, jako by člověk neměl nadpřirozeného určení. Pozorujme člověka jen dle jeho přirozeného určení.

Tu nejprve se přesvědčíme, že rozumové ctnosti jsou nejprve neodvislé od ctností mravních. To proto, že rozumová činnost si stačí a nepotřebuje ke svému specifickému zdokonalení rozvoje vůle. Ať je jakákoliv mravnost jedincova, jeho rozumový vývoj se může přece dít a také často děje. Bývají hlubocí myslitelé, kteří jsou při tom lidmi mravně velmi nízko stojícími. Podobně může někdo býti mravně velmi ctnostným a přece nebýti nijakým světlem církve. Ovšem je třeba jisté zásoby vědění i pro mravnost, ale toto vědění zůstává neodvislé od vlastní rozumové dokonalosti.

Za druhé možno úmyslně špatně užiti svých rozumových ctností, nemůžeme však špatně užiti ctností mravních v jich úkonu samém. Neboť ctnost mravní žádá podstatně chtít dobro.

Za třetí možno neužívat rozumové ctnosti a přece jí neztratiti. Ovšem dlouhým neužíváním také by se ztratila bez obživování. Není však možno neužiti ctnosti mravní, když ji máme a když takový ctnostný čin je nutný nebo potřebný. Ctnost mravní zahrnuje v sobě vůli k dobru. Nechtít znamená rušiti tuto vůli a tu přestává podstata ctnosti. Ctnosti mravní jsou mimo to určeny k činu. Odmítati čin je odmítati uskutečniti ctnost a to je proti její povaze.

III. Srovnání mravních ctností.

Mravní ctnosti liší se vzájemně a dělí se na čtyři různé druhy. Jsou rozděleny dle zdrženlivosti, spravedlnosti, síly a moudrosti. Zdokonalují příslušné schopnosti naší duše. Moudrost působí v rozumu, spravedlnost ovládá vůli a citovou část naší, zdrženlivost pořádá naši dychtivost a síla vznětlivost.

Mravní ctnosti, ač ovládají různé schopnosti, přece jsou navzájem spjaty, jdou společně, doplňují se, spojují se a prolínají se. Musejí působiti vždy spojitě. Nemožno míti jednu ctnost bez druhé. Tato spojitost se rozumí o ctnostech již ustálených, které nekolísají. Chceme-li opravdu dobro, chceme je úplně a stále. Jsou-li ctnosti teprve ve stavu tvoření, není mezi nimi této jednoty. Tak se stává, že někdo má onu ctnost, nemá však ostatních. Avšak ctnosti dokonalé jsou již vzájemně spjaty, postupují společně. Dokonale ctnostný chce vždy a stále konati dobro. Čím více se ustaluje ctnost, tím více se krystalisuje a jednotí náš mravní život.

Výchova ctností spočívá právě ve výchově celé lidské mravnosti, výchova k jednotě života dle jednotné mravnosti.

Tato spojitost ctností je naprosto nutná. Neb i vášně, které bojují proti ctnostem, jsou nejčastěji spojitě. Jeden čin bývá obyčejně výsledkem více vášní.

A ještě důvod, proč jedna ctnost mravní volá po druhé. Každý ctnostný čin žádá nutně úkon ctnosti moudrosti. A touto moudrostí jsou pak spojeny i ctnosti ostatní. Tak učí sv. Tomáš. Je nutno, aby všechny ctnosti pojila jedna láska k dobru, a právě tak je nutno, aby rozhodlo jedno a totéž zakročení moudrosti v případě, kdy hlučí více vášní. Je třeba, aby bylo jen jediného hlediska. To dává moudrost! Avšak zase tato jednotící prozíravost moudrosti není možná bez ostatních pevně zakotvených ctností.

Pokračování.

Rozhovor o křesťanském umění.

Ruth Schaumann. — Přeložil Otto F. Babler.

Proč maluješ jen světce, mnichy, madony s Jezulátkem, andílky a děti? tázal se přítel přítele malíře.

Pohoršuje tě to?

To ne; ale kde mlčíš, zbývá tolik vysloviti, a umění je něco, co by mělo býti výmluvnější než všechny ostatní stavy. Kde je tělo bez roucha?

Zde je Eva před pádem.

To nemyslím. Kde je Hera, Apollo? Nevytvořils nikdy Afroduitu?

Ne.

Vidíš — v tom je vada. Dovedl bys toho?

Snad; ale zase by to nebylo tím, co myslíš.

Jak to?

Protože v to nevěřím. Uskutečňuje se jen to, v co věřím.

Tak nechej bohů, vytvoř pannu, jdoucí s amforou masť do lázně, vytvoř matku se synkem na prsou. Uděláš to?

Udělám.

*

Nuže, pravil přítel umělcovi, kde je panna? Kde je kojící žena?

Umělec jde k stolům, prsty, umazanými od hlíny, snímá mokré hadry, které padají k zemi.

Člověče, praví přítel, ta, která tu kráčí s nádobou mastí, to není nikdo jiný než Magdaléna; v mrazivé rose velkonočního jitra halí se do šátku. A matka — tak tu trůní, že jí už nechybí nic, než koruna Mariina, aby mohla býti vsazena na májový oltář v kostele. Já však objednal kojící matku, překypující hojností nejjadrnějšího mateřství. Buď si ze mne tropíš blázný, nebo nemůžeš vyjít ze sebe sama.

A kam?

Do přírody.

Je ona vrchol nebo je základ? Což je tato matka vychrtlá, nezpůsobilá živiti své dítě?

Ne, ale člověk při pohledu na její úsměv zapomíná její přirozené povolání. Co je s těmito, že nejsou tak, jak jsem chtěl? Proč tato panna není nikým jiným než Magdalenou, nesoucí masti ne pro sebe, nýbrž pro mrtvého?

Jen jedno: jsou křesťanské.

Ó, v jakém to těsném kruhu se pohybuješ a pracuješ! Křesťanské umění — tvé umění! To je něco pro hlupáky, kostelní myši a zakuklence! Malinký džbánec vody oproti mořím vína!

Správně to říkáš: džbánec vody — ale ta voda promění se ve víno, když přijde On, neviditelný, ale v nádheře. Nádoba, jejímuž obsahu On žehná, neboť On sám jest jejím obsahem. A ten džbánec vody bude stále plný, i když vyschnou moře vína, neboť všechno tělo zmírá jako tráva. Madona místo pozemské paní, kajícnice Magdalena místo dívky, jdoucí do koupele. Všechno, co je, mění se ve znamení Kristovu, pozvedá se ze sebe k Němu. Vázáno jeho jménem, ale zároveň osvobozeno, hodno ne soucitu, ale závidi.

Blouzníš.

Pravím jen, co se mi v této hodině zjevilo, neboť také já jsem pojen s Ním.

Podivíne, osvobod' se. Křesťanský umělec — jaká to choutka při tvém nadání! Buď prostě umělcem a nic více! Co je krásnější než vytvořiti dílo, před nímž by se lidé radovali?

Vytvořiti takové, před nímž by se modlili.

Takové, před nímž by sami sebe poznali ve svých nejkrásnějších půvabech...

Takové, před nímž by opět zaslechli hlas, jenž je v nich, ale zasypán. Nesmí to býti tedy jen mléko, nýbrž dobrota a halena Mariina. Ne pouze mast, nýbrž sloužící láska a blízkost Vzkříšeného.

Můj milý, ty mne vhášíš do úzkých. Ale poslyš přec: oni řeknou: „Křesťanské umění“, pokrčí rameny a odejdou, ještě než viděli.

Řeknou také: „Umění“ a odejdou.

Umění diletantů!

Říkáš to, a tito nejvíce škodí pravdě.

Tak už nemám šípů ve svém toulci, ty statečný Šebestiáne.

Jen jediný ještě, a ten je mému srdci nejtrpčí: nejsi křesťan.

Příteli, nemám času. Ty nemáš ženy, já však miluji dívku. Křesťanské umění znázorňuje osamělého a nezná náklonnosti dvou pozemských srdcí.

Tak pohleď!

Muž a žena, ošaceni do tichých rouch, jeden skloněn ke druhému, dávající a beroucí zároveň, bez mnoha gest. Hoch hraje si mezi nimi. Jak se to jmenuje?

Matrimonium.

Manželství; a také nad těmito je On, neviditelný?

A ve všech tělech, která vytvořím, nechť je On, ráčí-li sestoupiti v dílo těchto mých nebohých rukou.

Dej, abych je políbil, ty hnědé cesty Páně; kéž by On jimi oběma procházel až po tvůj konec, volal a konečně získával, všechny získával, jako získal mne!

K. Reban, Liturgické posvěcení času.

Pokračování.

3. Liturgický výraz této víry a mravnosti.

Nedělní liturgii hledáme v bohoslužebných knihách církve, totiž v breviáři a misále. Breviář je modlitební knihou, kterou církev koná své *divinum officium*, povinnost k Bohu, chválu Boží. Misál obsahuje slovo, kterým církev provází nejvýznamnější úkon náboženský, svátostnou oběť Těla a Krve Páně. Bohužel jsou obě knihy a zvláště breviář svou stavbou a obsahem tak velmi neznámé, že není možno dovolávat se jich u větší míře a odkazovat k nim. Musíme se obmezit na věci nejdůležitější a nejsrozumitelnější.

Základní akord křesťanské neděle jest adorace, klanění. Krásně je vystiženo v invitatoriu, v pozvání k oslavě Boží, jež nejčastěji zní: „Klanějme se Pánu, neboť On učinil nás!“ „Pánu, jenž nás stvořil, pojďme a klanějme se!“

Žalmy, které jsou velmi důležitou součástí modlitby breviářové, dávají v neděli rovněž nápadně vyniknouti myšlenkám: Bůh je tvůrce všehomíra, přísluší Mu radostná oslava a věrná poslušnost. To prostupuje žalmy hodinek jitřních (Ž. 1., 2., 3., 8., 9., 10.; viz Hejčlovu Bibli českou neb aspoň zvláštní vydání Žaltáře nákl. Dědictví svatojanského). Ve chválách nadšeně velebí se Bůh a velikost jeho moci a dobroty, jak se ukazuje ve tvorech (Žalmy 92, 99, 62, zvláště krásný chvalozpěv tří mládenců v peci ohnivé u Dan. 3, 57—88; 56 a žalm 148). V malých hodinkách, které tvoří modlitbu ranní a potom o naší hodině 9., 12. a 3. odpolední, je hlavně rozsáhlý žalm 118., který v nevyčerpatelných obměnách oslavuje cenu zákona Božího a ujišťuje věrnost k němu. Nešporní žalmy oslavují božskou důstojnost Krista Mesiáše (ž. 109) a hlásají, jak dobrý je Bůh k těm, kdo jsou Mu věrní (žalmy 110, 111, 112, 113). Žalmy kompletáře, doplňku, modlí se tklivě a důvěrně duše za Boží ochranu v noci (žalmy 4, 90, 133). — Žaltář měli bychom více vyhledávat jako modlitební knihu. Ve zvláštním jeho otisku formátu skoro kapesního je připojen návod, který žalm hodí se k jaké příležitosti. Nemáme si toho přát, bychom se uměli modlit slovy, která vdechl Duch svatý, jimiž modlili se Kristus, Maria, sv. Josef a nesčíslní světci?

Každou neděli čte se v breviáři v tak zvaném prvním nokturu hodinek jitřních Písmo sv. Na neděli zpravidla položen je počátek té či oné knihy a v týdnu pokračuje se v četbě. Mohutně působí toto věčné slovo Boží, ať již čte se kniha dějepisná či prorocká plna vzruchu nebo mravoučná se svými hloubkami myšlenkovými. To Bůh sám promlouvá k nám. Opět cíl neděle: sblížení Boha a člověka. Laik prakticky dosáhne téhož cíle, vyhradí-li si v neděli tichou chvíli k četbě Písma sv. Jaké to obohacení ducha, osvícení a útěcha řinou se ze slova Božího! To patří k neděli. Povšimnutí zaslouží si i tak zvané kapitulum, kratinky úryvek z Písma sv., který přichází v ostatních hodinkách. Jednou, dvěma větami Bůh zařihá před námi světlo ozařující chodníček života a dává signál, čeho se třeba chopiti. Tato kapitola sama o sobě vyslovuje stručně, úsečně a zhuštěně program celého života. Smím je citovati?

Ve chválách: Chvála, moudrost, sláva, dík a čest i moc a síla Bohu našemu na věky věkův. Amen. (Zj. 7, 12.)

V hodině první: Králi věků, nesmrtelnému, neviditelnému, jedinému Bohu čest a sláva na věky věkův. Amen. (1. Tim. I, 17.)

V tak zvaném krátkém čtení na konci první hodinky: Pán pak řídí srdce vaše k lásce Boží a k trpělivosti Ježíše Krista. (2. Sol. 3,5.)

V hodině třetí: Bůh jest láska, a kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh v něm. (1. Jan 4,16.)

V hodinku šestou: Neste břemena jeden druhého a tak naplníte zákon Kristův. (Gal. 6, 2.)

V hodinku devátou: Jste koupeni za cenu velikou. Nuže, oslavujte a noste Boha v těle svém. (1. Kor. 6, 20.)

V nešporách: Veleben budiž Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, Otec milosrdenství a Bůh veškeré útěchy, jenž nás potěšuje ve všelikém soužení našem. (2. Kor. 1, 3—4.)

V kompletáři kratší čtení: Bratří, střízliví buďte a bděte, neboť protivník váš ďábel obchází jako lev řvoucí hledaje, koho by pohltit. Jemu odpírejte, silni ve víře. (1. Petr 5, 8—9.)

Kapitulum: Tys přece mezi námi, Hospodine, tvoje jméno máme, neopouštěj nás, Hospodine, Bože náš! (Jer. 14, 9.)

Kolik mocného ohně lze vznítiti z těchto světelných jisker, jestliže rozjímáním uvážíme jejich obsah a význam! A to je vlastnost slova Božího vůbec. Co tedy ztrácí, kdo ani v neděli neodvrátí se od prázdných a mělkých frází časových a nenaslouchá slovům života věčného?!

Ve druhém nocturnu čtou se vybraná místa ze svatých Otců, ve třetím evangelium dotyčné neděle a homilie, to jest výklad některého ze svatých Otců na evangelium. Ze čtvrtého, z pátého století mluví k nám tito veleduchové církve jako naši nedělní kazatelé a duchovní vůdcové. Stěží lze oceniti krásu jejich myšlenek i formální přednosti mnohého z nich, neznáme-li jejich spisů. Také u nás najdou se překladatelé, ale dříve musejí býti zde zbožní čtenáři, toužící po zdravém a silném duchovním pokrmu, jakým křesťany své doby sytili tito svatí papežové, biskupové a mniši.

Církev pojímá do svých modliteb také umělé útvary básnické. V každé hoře, hodince, má čelné místo hymnus. Nedělní hymny přihlížejí k významu dne Páně (hymnus *Primo die* navazuje na stvoření světa a zmrtvýchvstání Páně), nebo vycházejíce od denní doby připínají k ní pojmy nadpřirozené, myšlenky ze světa víry a modlitby. S velkou oblibou sledují dráhu sluneční a tyto přírodní zjevy vykládají duchovně. Slunce je symbol Krista, svítání, plný polední jas, večerní soumrak jsou obrazem toho, co se děje v duši lidské. Kéž bychom aspoň v neděli, kdy tempo života je klidnější, zachytili unikající hodiny, uvědomili si v nich věčné pravdy a tak učili se přechodu z času do věčnosti!

Nedělní orace, hlavní modlitby v breviáři a ve mši sv., jsou mistrovským dílem již po své vnější, podobové stránce. Není v nich rozvláčnosti ani citlivůstkářství ani mlhavosti. Stručně vyslovují některou pravdu víry a přecházejí v prosbu o milost k tomu či onomu mravnímu dobru. Pečlivý rozbor těchto modliteb objevil by velkolepou soustavu pravé církevní mystiky a asketiky. Bylo by si přáti, by naše modlitební knihy čerpaly duchem, obsahem i formou co nejvíce z překrásných modliteb, jimiž církev našim nehodným a nedovedným ústům dodává výmluvnosti.

Tolik jen stručně z nedělního breviáře. Sporé tyto rysy spojeny jsou načrtávají nám dosti zřetelně, co církev v neděli oslavuje, oč prosí a oč usiluje. Je to klanění se Bohu, je to povznesení lidské mysli nad hmotu a čas, je to spojení duše s jejím Bohem.

Srozumitelnější bude asi laikům mluva nedělní mše sv., i když nadlouho ještě, než se vydatně rozšíří užívání latinsko-českého misálku Schallerova (vydán v Dědictví svatojanském; budiž doporučen co nejvíce jako nejlepší mešní pobožnost), budou nedělní posvátné texty mešní poklady pohřbenými v neznámu.

Všimněme si, že před hlavní mší sv. ve farním kostele a v jiných vynikajících svatyních koná se v neděli pokropení lidu svěcenou vodou, při čemž zpívá se antifona „*Asperges me*“, v době velikonoční „*Vidi aquam*“. Jaký to milý a vhodný obřad! Tato rozpomínka na svatý křest je nedělní koupelí, očistou duše. Voda, tento živel tak nezbytný k životu v přírodě, zúrodněná zásluhami a mocí Kristovou, požehnáním a přímlovou církve stává se tomu, kdo jí zbožně a v úmyslu církve užívá, svátostí, nositelkou milosti Boží pomáhající, kterou nejen naznačuje, nýbrž i působí. Vzpomínejme při tomto obřadu na vznešené své duchovní znovuzrození při křtu sv. a umiňme si, že v budoucím týdnu budeme žít tak, abychom byli hodni povolání učedníků Kristových.

I prostý pozorovatel všimne si, že v neděli je vždy, kromě adventu a předhodí velikonočního, ve mši sv. Gloria, každou neděli že je Credo; při zpívání mši sv. nejčastěji slyšíme v neděli prefaci o nejsvětější Trojici (v breviáři odpovídá těmto částem hymnus *Te Deum* v jitřních hodinách a v hodince první symbolům, vyznání víry, jež se připisuje sv. Athanasiovi, velkému bojovníku za pravověří v tajemství nejsvětější Trojice). Patrně je tím naznačeno, že neděle má nám býti radostným dnem oslavy Boží a spočínutí v souhrnu všech pravd víry.

V neděli máme také vžívat se do křesťanské pospolitosti. Církev nepřeje si atomisace, izolace jednotlivců, nýbrž chce sloučiti duše všech v jeden živý organismus. Věřící, kteří jsou přítomni v neděli hlásání slova Božího, nejsvětější oběti mešní a přijímají sv. svátosti, tvoří spolu se svým knězem jeden celek, křesťanskou obec a rodinu dítek Božích. Liturgie je společná a veřejná, úřední bohoslužba, kterou jménem věřících slaví církev, kterou koná sám Spasitel ve svém úřadě velekněžském. Vychovává-li nás církev k tomu, bychom si uvědomovali, že jsme údy těla Kristova a dětmi rodiny Boží, povznáší nás k vysoké důstojnosti, odnaučuje sobectví a osobní malichernosti, rozšiřuje srdce pro veliké zájmy církve a potřeby bratří a sester. A co hlavního — čím jasněji cítíme se součástí tohoto živého celku, Krista mystického, tím vyšší hodnotu a účinnost před Bohem mají naše modlitby a oběti. V tom je největší zisk sblížení soukromé pobožnosti s liturgií, že modlitby naše stávají se modlitbami církve a Kristovými. Aspoň v neděli měli bychom vnikati do tohoto společného a jednotného duchovního života, jímž se církev modlí a obětuje.

Mše sv. svým složením bohatě přispívá k prohloubení našeho náboženského a mravního života.

Mše sv. je především úkonem modlitby. Počíná kající modlitbou za odpuštění hříchů v modlitbách stupňových a Kyrie, přechází v nadšené Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle. Radost z Boha a svaté duchovní veselí pramenící v Něm, v této studnici dobroty a blaženosti, snaží se církev vyzpívati v Introitu, Graduale, Ofertoriu, Komunio, prefaci, Sanctus, Benedictus, Agnus Dei.

O milosti žádoucí prosí skrze Krista, Pána našeho, v oraci, sekretě a postkomunio. Nelze lépe vysloviti naše klanění, díky a prosby! Tyto součásti mše sv., modlitby, jsou nám poučením, že neděle je především dnem modlitby a to netoliko prosebné — což samo o sobě je již vysoké mravní důležitosti — nýbrž zvláště modlitby klanění a díky. Tím naplňujeme především první účel svého života: klaněj se Bohu! Z tohoto klanění vzniká v duši jas... jas víry ozařující tajemství života a smrti, mravní energie a útěcha, vnitřní pokoj a klid. Neklidný, chorobně vzrušený život moderního člověka potřebuje nevyhnutelně tohoto léku modlitby. A to je veliké dobrodiní křesťanské neděle, že nám dopřává plnějších doušek z duchovních útěch modlitby. Když duše je plná víry, lásky a touhy, je jí málo slovo šeptané nebo mluvené; jest jí do zpěvu a v tom je psychologické odůvodnění posvátného zpěvu. Všichni bez rozdílu, vzdělaní i prostí, vědí dobře, jak je duši při službách Božích v kostele, kde se zdařile pěstuje chrámový zpěv. Ani člověk náboženství cizí nemůže mu lhostejně naslouchati; takový snad ještě živěji než prostý, klidně věřící katolík vycítí, co krásy, síly a světla jest ve víře a v bohoslužbě. Nejsou to jen mdlé, slabošské duše, které žízňají po těchto účincích modlitby, podobně jako je nemožno vysvětlovati toto působení klamem; tak nepůsobí iluze, toť účinek Pravdy! — Kéž by naši katolíci lépe si vážili mše sv. slavné a rozuměli jejíma obřadům! Jaký je to vzácný duchovní požitek! Znovu však připomínáme, že neběží nám o pěstování liturgie z důvodů estetických ani jen orthodoxních (aby totiž modlitby církevní chránily soukromou zbožnost před úchylkami od věroučných pravd), nýbrž usilujeme o to, by soukromá zbožnost, jsouc vědomě sjednocená s modlitbou církve a Krista, nabytá větší ceny, byla velkolepější oslavou Boží a nástrojem hojnějších milostí Božích.

Druhou částí mše sv. jest mravní povzbuzení, poučení o křesťanské spravedlnosti. Tomuto účelu slouží při mši svaté zvláště epištola a evangelium. V epištole velmi často je klíč k pochopení celého mešního formuláře. Čtou-li se úryvky z listů apoštolských, poznáváme obyčejně názorně na určitých příkladech z denního života, jak má žít katolík sám, v rodině i v širší společnosti a jaké jsou povinnosti jeho k Bohu, sobě a k bližním. V evangeliu učí božský Mistr vlastním slovem a příkladem. Rok co rok opakují se tytéž perikopy, oddíly Písma sv. určené za epištolu a evangelium, a i kdybychom si snad v některých podrobnostech přáli změny,

prece jen dlužno říci, že po roce v téže epištole a v tomže evangeliu najdeme opět hojnou duchovní potravu. Dnes nelze si stěžovati, že jednotvárnost perikop každoročně se opakujících unavuje, nýbrž mnohem spíše dlužno toho želeti, že katolíci neznají nedělních epištol ani evangelií a tím jsou ochuzeni značně o mravní podněty k životu nadpřirozeně ctnostnému. (Velmi krásné vydání Perikop s poznámkami vyšlo v Dědictví svatojanském.)

Třetí a podstatnou částí mše sv. jest oběť spolu s obětní hostinou, se sv. přijímáním. Kristus obětuje Otcí sebe, církev svoji i nás všechny. Je nutno uvědomiti si, že i prostí věřící mši sv. přítomní obětují jí spolu s knězem. Zastavme se u této nekonečně krásné myšlenky: Obětuji Otcí jeho Syna Krista, celou církev Boží, všechnu její chválu, klanění, díky a prosby. Přistupuji k řadě kněží, kteří dnes mši sv. slouží, spojuji se se všemi věřícími na zemi i se všemi blaženými v

nebesích a dušemi v očistci a nesu Bohu tuto Oběť čistou, Oběť větší, než je všechno tvorstvo. Tak se naučíme obětovati při nedělní mši sv. také svou osobnost, svůj život, své práce a povinnosti i dílo svého mravního zdokonalení.

Oběť dokonává se obětní hostinou, v níž Bůh a člověk vcházejí v jednotu lásky. Ideálem bylo by, aby aspoň v neděli všichni, kdož obcují mši sv., také skutečně přijímali svátostného Krista; tak uskutečňuje se reálně ono *communio*, sjednocení Boha a lidí i lidí mezi sebou. Oč krásnější byl by život, kdybychom žili tak, abychom všichni v neděli směli skutečně přijímat! Kdo nepřijímá při mši sv. skutečně, vykonej aspoň duchovní sv. přijímání.

Podobný účel, totiž duchovně se spojit s Kristem a obdržeti od Něho milost, má požehnání s nejsvětější Svátostí, jež uděluje se po některé mši sv. a odpoledne nebo večer. Toť užitky, jež možno čerpati ze mše sv. v neděli: modlitba, mravní povzbuzení a účast na eucharistické oběti a hostině. Takto umožňujeme Ježíši Kristu, by v neděli předstoupil před naši duši znavenou a zraněnou všedním životem a vykonal na ní díla své lásky, která náleží Mu jakožto našemu nejvyššímu Učiteli, Knězi a Králi. Jak šťastnou ruku měl svatý Otec Pius X., když zreformoval breviář a misál tak, aby neděle opět přišla k svému právu a významu a nebyla zatlačena do pozadí památkami světců, jak se dříve velice často dalo!

Pokračování.

P. Marian Schaller O. S. B., Řád sv. Benedikta.

Sv. Benedikt (480—543) nazývá se patriarchou západního mnišstva. Prozřetelností byl mu vykázán úkol spojit mnišstvo pod jednu normu klášterního života. Napsal řeholi, která dlouhou dobu byla jedinou učitelkou dokonalého života podle evangelních rad. Pozdější zakladatelé řádů všichni se o ni opírají jako o něco, co se osvědčilo a vychovalo zástupy svatých mužů a žen. Řehole sv. Benedikta bývala na sněmech církevních slavnostně vyložena vedle sv. evangelíí, zrovna jako později také Summa sv. Tomáše.

Které jsou charakteristické známky řádu, jehož zákoníkem jest tato řehole sv. Benedikta?

Nejdůležitějším požadavkem sv. patriarchy jest: „Operi Dei nihil praeponatur — ničemu nebudiž dávana přednost před bohoslužbou.“ Rozumí tím oficiální bohoslužbu chórovou a oltářní, jak v několika kapitolách své řehole načrtává. Už v předmluvě označuje své kláštery za školu Bohoslužby. Mnichy napomíná k větší horlivosti a pečlivosti v modlitbě poukazem na to, že své modlitby konají před tváří andělů. Nezapomíná na nic, co by prospělo k větší dokonalosti a uctivosti v modlitbách.

Mniši sv. Benedikta jsou ústy a srdcem církve svaté, která neustává ve dne v noci chválit svého nebeského Ženicha, a tím se posvěcuje. Všecku zevní práci podřizuje sv. Benedikt slavnostní bohoslužbě. I modlitbu soukromou. Pro tento požadavek společné bohoslužby je vysvětlitelno, že v klášterních chrámech benediktinských se pěstuje eminentním způsobem slavná liturgie, která jest živou pulsací církve svaté. Zde se liturgie vždy dožila největšího rozkvětu. I nyní jsou to opět benediktinské kláštery, jež stojí v čele nového liturgického života, který je nejlehčí a nejkratší cestou ke zdravé dokonalosti a svatosti.

Benediktini účastní se veškerých prací na vinici Páně, ale jen potud, pokud to není na úkor chórové bohoslužby. Napodobí v tom Mojžíše, jenž s rozpaženými rukama volal k Bohu, zatím co ostatní bojovali s mečem v ruce.

Druhou ne méně důležitou známkou benediktinských klášterů je rodinný život. Opat je tolik co otec. Mniši jsou synové. Autorita opatova je nesmírná, neboť zastupuje u mnichů přímo autoritu Kristovu a vztahuje se na duši i na tělo. Bez opata a proti vůli opatově se nesmí nic dít. Od něho odvisí veškerá pravomoc v klášteře. On dosazuje a sesazuje ty, s kterými se v klášteře dělí o svou moc. On se musí starati o všecko, co jeho duchovní synové potřebují, a na něho padá odpovědnost za každou škodu, kterou by oni na duši neb těle utrpěli.

Jeho autorita má však protiváhu v soudu Božím, o němž opatovi sv. Benedikt několikrátě mluví. Opat se musí vmyslit v potřeby jednohokaždého a dbáti, aby se každému dostalo, čeho má zapotřebí. Se svými mnichy se radí o každé důležité věci, ale pak přece koná, co za dobré uzná.

Další známkou benediktinů je setrvačnost na jednom místě. Kde jednou kdo skládal své sliby, tam setrvává po celý svůj život a tam i umírá. Tato vlastnost Benediktinů byla hrází a zastavením dravého proudu stěhování národů.

V klášteře má býti pokud možno všechno, aby mniši nebyli zbytečně nuceni vycházeti z klauzury. V benediktinských klášteřích se pěstují všechna řemesla a umění, všecko, čeho je zapotřebí k soběstačnosti. Tím se opět staly střediskem umění a kultury.

Řád sv. Benedikta byl původně z větší části laický. Během doby a právě pro své nejdůležitější poslání — slavnostní bohoslužbu — vyvinul se v kněžský řád. Kněží konají bohoslužbu v chóru i u oltáře. Bratří laici vykonávají pak řemeslné práce. Chóroví mniši skládají po tříletých slibech slavné věčné sliby, bratří laici po tříletých slibech jednoduché věčné sliby.

Do benediktinské rodiny patří i tak zvaní obláti („obětování“). Jsou to lidé světšší, kteří se řídí dle možnosti řeholí sv. Benedikta a jeho synům vypomáhají buď přímo v klášteře nebo ve světě.

Rodina sv. Benedikta může býti svým složením a cílem vzorem nejen pro každou křesťanskou rodinu, ale i pro každý spořádaný stát. Jest to církev nebo křesťanský stát v malém.

Ze života egyptských poustevníků.

Verba seniorum: Migne P. L. t. 73, přeložil dr. K. Vrátný.

Jeden ze svatých starších poslal učedníka svého pro vodu. Byla pak studnice dosti daleko od chyše staršího. Učedník pak jeho zapomněl vzíti s sebou provaz, aby navážil vody. A když přišel ke studnici, zarmoutil se velmi, neboť daleko byla chyška jejich; i nevěděl, co si počítí, kam se obrátiti, a nerad by se byl vrátil do chyše bez vody. Jsa tedy ve veliké úzkosti, padl na kolena a modlil se se slzami, řka: Pane, smiluj se nade mnou podle i velikého milosrdenství svého; jenž jsi učinil nebe a zemi, moře a všecko, co v nich jest, který jsi učinil divy veliké sám, smiluj se nade mnou k vůli služebníkovi svému, který mne poslal. A když povstal od modlitby, zvolal, řka: Ó studnice, studnice, služebník Kristův, představený můj, poslal mne, abych načerpal vody. A hned vystoupila voda vzhůru až k ústí studnice, a když naplnil bratr džbán svůj, odešel, velebě moc Pána Spasitele; voda pak ve studnici navrátila se na místo své.

*

Sluší se, abychom se obeznámili s chvalitebnou pokorou a ctností trpělivosti blahoslav. otce Anastasia, tak abychom, uvažující podivnou velkodušnost a úklidnost duše jeho, následovali příkladu. Tento tedy Anastasius měl knihu psanou na výborném pergamenu, která měla cenu osmnácti zlatých penízů, neboť obsahovala celý Starý i Nový zákon. Když pak ho přišel navštívit jeden bratr, spatřil v jeho chyši tu knihu i zachtělo se mu jí a ukradl ji a odešel. Výše zmíněný pak otec Anastasius, když hledal téhož dne svou knihu, chtěje čísti z ní, a nenalezl, porozuměl, že onen bratr ji ukradl, a nechtěl poslati za ním ani vyšetřovati ho, aby po krádeži se nepřidaly ještě křivé přísahy. Sestoupiv pak onen bratr do města, které bylo nejbližší, chtěl prodati tu knihu a žádal za ni šestnáct zlatých. Řekl mu ten, který ji chtěl koupiti: Dej mi tu knihu, abych se mohl přesvědčiti, zdali stojí za tolik. Dal mu tedy knihu, aby se přesvědčil. Hned pak bratr ten s touž knihou šel k svatému Anastasiovi a žádal ho, řka: Rač prohlédnouti, otče, knihu tuto a oceniti ji, zdali stojí za šestnáct zlatých, poněvadž takovou cenu žádá ten, který ji prodává. Řekl pak otec Anastasius: Je to dobrá kniha a stojí za tolik. Vrátiv pak se ten, který ji chtěl koupiti, řekl prodávajícímu: Tady vezmi cenu, neboť ukázal jsem knihu otci Anastasiovi a řekl mi: Je to dobrá kniha a stojí za tolik. Otázal se pak bratr ten, zdali blahoslavený Anastasius neřekl nic jiného. A onen odpovídaje, řekl: Věř mi, že naprosto nic jiného mi neřekl. To když uslyšel onen bratr, řekl mu: Rozmyslil jsem si to, bratře, a nechci prodati svou knihu. A se srdcem lítostně

zkroušeným odešel k otci Anastasiovi a padl na zem k nohám jeho, a pokání čině, prosil ho s pláčem a se slzami, aby si opět vzal svou knihu. Otec ten pak nechtěl, řka: Odejdi v pokoji, bratře, a již s vůlí mou měj si tuto knihu. On však setrval, prose ho se slzami a pravě: Jestliže si nevezmeš knihu, pane otče, nenajde žádného pokoje má duše. Pak tedy přijal knihu svou a bratr onen zůstal u blahoslaveného Anastasia v chyši jeho až do konce života svého.

*

Byl jeden poustevník jménem Pior ze starých otců, kterého blahoslavený Antonius vyučil v mladosti jeho ve svatém předsevzetí mnišském; zůstal pak u blahoslaveného Antonia několik málo let. Když pak mu bylo pětadvacet let, odešel na jiné vzdálené místo v poušti, aby tam přebýval o samotě, také to s vůlí a přivolením blahoslaveného Antonia. I řekl mu svatý Antonius: Jdi, Piore, a zůstávej, kde chceš; a kdyby ti skrze nějakou rozumnou příležitost Bůh zjevil, přijdeš ke mně. Když tedy tento Pior přišel na místo, které jest mezi Nitrií a pouští Skytskou, vykopal studnici, mysle sám u sebe: Jakoukoli vodu najdu, sluší, abych jí byl spokojen. Což také se stalo, aby měl příležitost k rozmnožení svých zásluh. Neboť našel vodu tak velmi slanou a hořkou, že, jestliže někdo ho přicházel navštívit, přinášel si ve vlastní nádobě vodu. Pobyl pak na tom místě třicet let. A říkali mu bratří, aby odtamtud odešel pro hořkost vody, on však jim řekl: Jestliže utíkáme hořkosti a obtíži mrtvení a chceme na tomto světě odpočívati, po dokonání života tohoto neobdržíme ony věčné a vpravdě sladké, dobré věci, aniž budeme požívati oněch věčných blaženého ráje rozkoší.

Povídali pak bratří, že toliko jedné placky a pěti oliv požíval za pokrm, a to chodě venku.

Také to tvrdili o něm mnozí ze starých otců, že třicet let a déle, co vyšel z domu svých rodičů, nikdy se nedal pohnouti, ani když slyšel o smrti svých rodičů, aby šel navštívit nebo podívati se na své příbuzné. Sestra pak jeho, která ovdověla a měla dva syny již povyroslé, poslala je na poušť, aby hledali bratra jejího Piora. Když pak schodili mnoho klášterů, hledající ho, konečně jej našli a řekli mu: Jsme synové sestry tvé, která s velikou toužebností si žádá uviděti tě, nežli zemře. On pak nevyhověl žádosti jejich. Šli tedy mládenci k člověku Božímu svatému Antoniovi a pověděli mu, proč tam přišli. Poslal tedy svatý Antonius a povolal ho k sobě a řekl: Proč jsi, bratře, takovou dobu nepřišel ke mně? On pak odpovídaje, řekl mu: Příklad jsi mi, přesvatý otče, abych k tobě přišel, kdyby mi Bůh zjevil nějakou příležitost, a aj, až dosud nic mi nebylo zjeveno. Řekl mu svatý Antonius: Jdi, ať tě vidí tvá sestra. Vzal tedy s sebou jiného mnicha, a šel k příbytku a domu sestry své; a stoje venku u dveří síně, s očima zavřenýma tam stál, aby neviděl sestru svou. Ona pak přišedši, uvrhla se k nohám jeho, neboť pro velikou radost nemohla mluvit. Dí jí Pior: Ejhle, já jsem Pior, bratr tvůj; vynadívej se tedy na mne po libosti. A potom hned se vrátil na poušť do chyšky své. To pak učinil pro naučení mnichů, aby se neuvolnila kázeň, když by se jim dala možnost, po libosti navštěvovati rodiče nebo příbuzné své.

Pokračování.

Runa o pohostinství.

Přeložil Otto F. Babler.

Včera večer jsem cizince zřel;
dal jsem jídla na místo, kde se jí;
pití na místo, kde se pije,
hudbu na místo, kde se naslouchá:
a posvátným jménem Trojice
on žehnal mně i domu mému,

dobytku mému i všem, jež jsou mi drazí.
A skřivánek volal ve své písni:
„Často, často, často
Kristus putuje jak cizinec,
často, často, často
Kristus putuje jak cizinec!“

(Stará gaelská runa, kterou na hebridském ostrově Eigg objevil Kenneth Macleod; přeloženo z překladu anglického, jež pořídil objevitel, a francouzského, jež pořídil Jean Baptiste Coissac, kteréžto oba překlady otištěny jsou v „Une Guirlande de Poésies Diverses: from the Song of France“, by Grace Warrack, Oxford 1923.)

J. Krlín, Svatý Jan od Kříže.

Pokračování.

Tři noci.

Kontemplace jest poznání, které má svůj základ a svůj cíl v lásce, dí sv. Tomáš Aquinský (S. Th. Ila Ilae, qu. 180 a. 1). Z této definice jest patrné, že kontemplace není výsadou pouze několika jednotlivců, nýbrž že jest pro všechny. Ovšem ne všichni k ní cílí. Vždyť k dokonalosti křesťanské je třeba umrtvování, je třeba žítí ctnostně, ale je třeba též meditace ve stínu lásky. Neboť, ačkoliv jest kontemplace ovocem darů Ducha svatého, přece v ní připadá důležitý úkol činnosti inteligence lidské. Kontemplace jest cílem a nejsou jí ctnosti ani meditace, které k ní připravují. Aby člověk se radoval z věčné Pravdy, musí býti života ctnostného a krásného. A o kontemplaci věčné Pravdy se jedná. Sv. Jan od Kříže ukázal ve svém díle cestu, prostředky, jimiž dosáhneme cíle, pokud ovšem zde na světě je to možné. Je to cesta naprostého umrtvení. Gesta obtížná, neboť duše musí dospěti takové výše Karmelu, aby necítila touhy po ničem kromě Boha. Musí odložit, přemoci, zničit jednu nedokonalost za druhou, neboť jednota s vůlí Boží není myslitelná u toho, kdo jest pln nedokonalostí a hříchů. Jednota by přestala hned, jakmile by se v duši vloudila jiná touha, která by se neodnášela k Bohu. Proto jest jasno, že stav tak dokonalý vyžaduje od duše úplného zřeknutí vší vlastní vůle a každé zvláštní touhy, byť byla sebebevýznamnější.“ (Montée du Carmel, kn. I., kap. XI.)

Toto úplné zřeknutí se všeho tvoří v nás tak zvaně temné noci. Jsou tři: Noc smyslů, noc ducha, noc duše. To slovo noc jest dobře a vystižně voleno. Když noc se snese nad krajinu a zahalí ji svým příkrovem tmy, oko nerozezná hmotných předmětů, které jsou kolem. Ve smyslu duchovním platí totéž.

O první noci, noci smyslů, píše sv. Jan od Kříže v prvních kapitolách svého „Stoupání na Karmel“. Tato noc oprošťuje duši od slabostí, jež mají svůj původ v tělesnosti lidské. Duše začínající vystupovati na horu Karmel převysokou musí se očistiti a musí se oprostiti. Musí se očistiti, jinými slovy, musí se zřící hříchu. Musí se oprostiti, čili odložit všechnu přítěž, jež by jí bránila v stoupání. Tou přítěží jest láska k věcem stvořeným, k věcem hmotným. Je třeba zřící se jich, poněvadž strhují duši do nížin. Dávají látku, podnět lidským vášním, vzněcují je a tím odtrhují duši od dobra vyššího. (M. du C. L. I., k. 4—10.) Ale i v případě, že jí nestrhují, přece ji znavují, poskvřňují, zatěžují a zatemňují v ní touhu dostati se do vyšších míst.

Je tedy třeba začít nesmlouvavý boj proti tělu, zbaviti se jeho otroctví a oprostiti se od věcí, které lahodí lidským smyslům. Neboť, ač stvořeny Bohem, tyto věci jsou nižší než člověk a nemohou tudíž býti jeho cílem. Jmění, dobré, výnosné postavení, tělesná krása, různé požitky zmenšují spíše člověka. Duše se v těch pramenech nenapojí, aby se osvěžila. Proto je nezbytno, aby lidská vůle s pomocí milosti Boží ovládla smysly a vášně a celý hmotný svět aby zůstal zraku duše ve tmách. Nitro lidské jest zatopeno nočním mlčením a duch vzlétá, stoupá výše. Toť první etapa výstupu na Karmel.

Začátečník, jenž jest upřímně rozhodnut k výstupu, užije prostředků nezbytných k boji proti smyslům: meditace a modlitby. Rozjímá o určitých pravdách, rozjímá o nich ve vší pokoře a vší usebranosti a snaží se z rozjímání vyvoditi důsledky pro svůj život a potlačení určitých jeho nedokonalostí. Zrak duše proniká stále výše. Bůh ve své nevýslovné lásce ji zahrnuje leckdy útěchou, vnitřním teplem, spokojeností. Člověk, který často medituje před tváří Boží, stává se lepším, koná díla lásky, vyhýbá se hříchu a nenávidí ho.

Bůh vede duši jako rozumný otec. Aby ji zbavil lásky k věcem přirozeným, začíná jí ukazovati vznešenost a velikost krás nadpřirozených. Čím více se u ní vzrývá záliba k věcem duchovním, tím více u ní opadá záliba k věcem tělesným. Ovšem ani ta záliba v duchovním životě není cílem a duše jest ustavičně na cestě. V tom tkví právě nebezpečí a je třeba zkušeného duchovního vůdce, aby je rozpoznal. Neboť duše, když se nadchne pro něco vyššího, překonavši nižší; když pociťuje útěchu vnitřní a štěstí ve svém novém stavu, zalíbí si jej, a místo aby stoupala výše, zůstává stále na jednom a témže místě, jako by byla již u cíle. Naopak, má před sebou ještě nedohlednou cestu, dalekou, neskonale delší, než jakou dosud urazila. Aby dostoupila dalších výšin, musí se oprostiti i od dober duchovních.

Meditací duše nabývala nových světél, která úplně zastiňovala a zatemňovala světla dřívější. Bůh působil na některé její schopnosti, prohluboval její poznání a naplňoval srdce zvláštní blažeností. Dále ji povede jinak. Duše bude zahalována jinou nocí, nocí daleko tmavější a hroznější, než byla první, nocí ducha.

Tato první noc — nazveme-li, shrneme-li se světlem všechny tři temné noci v jednu — jest stmíváním, kdy mizejí obrysy předmětů. Druhá noc, noc víry jest, podobá se temnotám půlnočním. Třetí noc jest svítáním, které předchází plnému dennímu světlu. (M. du C., kn. I., kap. 2.)

Duše již není otrokyní tělesnosti po temné noci smyslů. Duch má možnost volnějšího rozpětí, jest svobodnější, ale není zbaven všech nedokonalostí. Jak krásně dí Landrieux, podobá se duše těm novicům, kteří se rozhodně vytrhli ze světa a vstupují do kláštera, plní dobré vůle, ale nezkušení, bez energie, plní ilusí a slabostí. (Surles pas de Saint Jean de la Croix, 157.) Je třeba osvoboditi je úplně.

První noc vykonala očištění od nedokonalostí, majících svůj původ v citu a ve smyslech. I duch byl částečně očišťován. Je z toho zřejmo, že nelze určit přesnou linii mezi koncem noci první a začátkem noci druhé, že nelze říci s jistotou, kdy jedna končí a druhá začíná. Ale jedno možno tvrditi, a sv. Jan hned na počátku „Stoupání na Karmel“ zdůrazňuje ten fakt, že noc druhá bude hroznější noci první. „Duše bude musiti,“ dí, „projiti takovými temnotami, utrpeními tělesnými a mravními tak tvrdými, že lidský um není s to je vypsati, a že zkušenost je nemůže vypověděti.“ Ve druhé knize svého díla sv. Jan užívá slov starozákonních proroků, Ezechiela, Jeremiáše, Joba, aby vystihl celou temnotu té noci. „Bůh mne uvedl do temnot a ponořil mne do nich. Uvrhl mne do noci jako ty, kteří jsou navždy mrtvi. Obklíčil mne zdmi, abych z nich nemohl utéci. Marně jsem prosil a volal o pomoc, zavřel sluch mým modlitbám. Zmátl všechny mé cesty, zlomil mne a uvrhl v zoufalství. Naplnil mne hořkostmi. Dával mi jísti popel. Nebylo již pokoje možného pro moji duši, ztratil jsem vzpomínku na všechna dobra a řekl jsem: Neukončí již má bída a pomine všechna má naděje.“

Po útěše první noci začíná, jak patrně z těchto výkřiků světcových, údobí vnitřní suchosti. Ta slast, již duše pociťovala při rozjímáních, mívá nebo se projevuje jen málokdy. Ale zvětšuje se, rozplameňuje se touha duše po Bohu. Podle těchto třech známek můžeme souditi, že duše se ocitá ve druhé noci.

Jestliže lidské oko patří do intenzivnějšího světla, jest oslepováno a vidí daleko méně, než ve světle slabším. Často při tom i cítí bolest, která se zvětšuje podle intensity světla. Přenesme tuto pravdu do oblasti života duchovního a snáze pochopíme slova světcova, jimiž charakterisuje temnotu druhé noci.

Co jest Bůh? Bůh jest bytost, jest dokonalost, dobro, krásno samo. Boha nelze obsáhnouti. Čím více člověk o něm přemýšlí, tím více pozoruje, jak málo ví. Bůh jest Světlo, jest Slunce. Jest Láska a miluje člověka, jak jen Bůh může milovati. Dává mu všechnen život, zalévá ho světlem své nauky, svého slova. Člověk, který okusuje určité slasti, touží po slasti ještě větší. Bůh mu sesílá určitou slast a člověk, který ji okouší, prahne po slasti ještě větší. Duše by chtěla obejmouti Boha, ale jak jest nemohoucí! Cítí tu svoji nemohoucnost a její touha stále více mohutní, čím více poznává předmět té touhy.

Rozum lidský není nekonečný, poznání lidské má hranice, za které již nemůže. Ale může za ty hranice víra. Jest mnoho lidského v činnosti lidského rozumu, který prostřednictvím smyslů poznává pravdu. Nuže, je třeba, aby se člověk od toho odpoutal a dal se vésti jedině slovem Božím, které jest neomylné. Slepce se dá úplně vésti druhým člověkem, ježto se v ničem nemůže spolehnouti na svůj zrak. Ve druhé noci stává se člověk takovým slepcem, který se dává vésti věrou. Jinak by k výšinám nedospěl. Je třeba, aby nejen smysly a vášně, nýbrž i rozum, obraznost, vůle se ocitly ve tmě, neboť se jedná o úplné zřeknutí, o úplný sebezápor. Duše se musí vyprázdniti úplně a dobrovolně ode všeho pozemského a jenom víra jest jí světlem a vůdcem. Neopírá se o nic, co chápe a cítí. Jedině víra ovládá všechny její myšlenky, touhy a záliby. Od lidského ji odvrátí jedině tma, do níž je ponoří. „Kdo chce dojít k Bohu, dí sv. Jan, a spojit se s ním, nesmí se spolehnouti na svůj rozum, na svoji zálibu, svůj cit a svoji obraznost, ale musí věřiti jeho Bytí, které nemůžeme ani pochopiti ani obsáhnouti ani si představit, které jest nepřístupné smyslům.“ Cíl jest nad tím vším, nad všemi těmi prostředky, jichž užívá lidský rozum. Člověk se musí obejít bez nich, nepůjde svou vlastní cestou. Úplným zřeknutím se všeho, co může věděti a chápati, i pokud se týče duchovního, i pokud se týče

tělesného, duše cílí přímo k tomu, co na tomto světě se nedá obsáhnouti ani rozumem ani srdcem, a ponořivši ve tmu všechny prostředky vlastních smyslů, míří k dosažení toho, co je přesahuje. Čím větší má duše zálibu ve věcech, jimž rozumí, tím více se k nim připoutává a tím více se zároveň odpoutává od Dobra nejvyššího.

V této druhé noci připadá víře dvojitý úkol: jednak zatemňuje, jednak osvětluje. V prvním případě, řekl bych, ve vztahu k zemi, ve druhém ve vztahu k nebi. V řádu přirozeném způsobuje tmu, v řádu nadpřirozeném světlo. Uhasíná všechna slabá světla, která, protože bylo málo intenzivní, nebyla s to viděti dále a dosvítiti až na vrchol Karmelu, a zažehává světla, která jsou intenzivní. Aby inteligence dále viděla, je třeba zlomiti vášně, přemoci a odvrhnouti nízkost. Nižší ustupuje stále vyššímu. Ostatně, jak by rozum nám mohl pověděti něco o tom, co „ani ucho neslyšelo, ani oko nevidělo, co na srdce lidské ani nevstoupilo, a co Bůh připravil těm, kteří ho milují“? (I. Cor. II., 9.)

První noc byla první přípravou ke spojení duše s Bohem. Druhá noc jest přípravou další. Víra koná zde vznešené dílo, a nejen víra, nýbrž i naděje a láska. Víra působí temnou noc v rozumu, jak jsme již řekli. Naděje v paměti, láska ve vůli.

Naděje v nás rozplameňuje touhu po nebi a po věčné blaženosti. Člověk, který směřuje k Bohu, jak bylo ukázáno, ztrácí smysl pro všechna dobra pozemská. Jeho paměť jest zatemněna k věcem pozemským a osvícena k věcem nebeským.

Coeli Deus sanctissime...

Hymnus nešporní ve středu feria IV. —

Přeložil Ant. Štenberg.

Ó Bože nebes přesvatý,
jenž čistou všehomíra báh
ohnivým leskem maluješ
a světlem zdobíš její pláň,
jenž čtvrtého dne rozžeháš
sluneční kouli v plameny,
luně a hvězdám dáváš řád,
jímž dráhy jejich určeny,
bys tím dal tmě i jasu dne
ke střídě jistou hranici
a znamení všem patrné,

začátek luny značí:

ó, vyžeň z našich srdcí noc
a setři s duší poskvru,
rozetni pouta hříšnosti
a odval tíhu zločinů.

Ó, vyslyš, Otče předobry
a Synu, Otci rovný, nás
i s Duchem Utěšitelem,
s nímž kraluješ v každý čas.

Sv. Bernard, Kniha o lásce Boží.

Hlava VII.

Druhá pohnutka lásky k Bohu: je naším nejvyšším dobrem.

Zde nejdříve pozoruj, jakou měrou, ba jak bez míry si zasloužil Bůh, aby byl od nás milován, jenž — abych krátce zopakoval, co řečeno — ač tak vznešený, první nás miloval, tak nesmírně a zdarma, nás tak maličké a ubohé. Proto jsem řekl na počátku, jak si vzpomínám, že míra lásky k Bohu je milovati bez míry.

Konečně spěje-li milování, jež se odnáší k Bohu, k Nezměrnému, k Nekonečnému — vždyť Bůh je nekonečný a nezměrný — jaká, prosím, by měla být hranice a míra lásky? A co na to řekneme, že sami již nemilujeme zdarma,

nýbrž splácíme dluh? Miluje tedy Nezměrnost, miluje Věčnost, miluje nejvyšší Láska k vědomosti - miluje Bůh, jehož velikost nezná hranice, jehož moudrost je neomezená, jehož pokoj přesahuje veškeré pomýšlení; a my bychom spláceli, omezujeme svou lásku?

Chci tě milovat, Pane, má sílo! Hospodin tvrz má je a mé útočiště, on je také vysvoboditel můj. Tys zkrátka mé vše, po čem možno toužit a o čem možno říci, že zasluhuje lásky. Můj Bože, mé útočiště, kéž tě miluji za tvé dary mírou svou méně sice spravedlivou, avšak alespoň podle veškeré své schopnosti. Nemohu sice tak, jak bych měl, přece však dej co nejvíce. Budu moci tím více, čím více ty mi ráčíš dáti, nikdy však, jak zasluhuješ. Tvé oči viděly mou nedokonalost, avšak přece ve tvé knize jsou zapsáni všichni, kdo činí, co mohou, třebaže nejsou schopni toho, co by měli.

Myslím, že je dosti jasné, jakou měrou má býti Bůh milován a jak si toho zasloužil. Pravím, jak si toho zasloužil; ale kdo dovede tuto velikost zásluh poznat, pochopit, vypovědět?

Nyní vizme, jaký prospěch máme z lásky k němu. Avšak jaký je rozdíl mezi tím, co vidíme, a skutečností! Než přece nemůžeme mlčet o tom, co je zjevné, třebaže nepoznáváme věc tak, jak jest. Když jsme se shora tázali, proč a jak má být milován Bůh, řekl jsem, že otázka proč obsahuje dva pojmy a že se možno tázati: jak totiž zasluhuje naší lásky a jaký je pro nás z ní prospěch. Promluvil jsem o zásluze Boží ne jak bylo spravedливо, nýbrž jak mně bylo dáno, a zbývá promluvit o odměně, která bude rovněž dána.

Nemilujeme Boha bez odměny, třebaže jej máme milovat bez nároků na odměnu. Pravá láska nemůže být prázdná, ale také ne nádenická, poněvadž nehledá svých zájmů. Je to vznětí srdce, ne obchodní smlouva. Nezáskáváme jí a ona sama nezáskává smlouvou. Je dobrovolná a činí nás podobné sobě. Pravá láska je spokojena sama sebou. Má za odměnu to, co miluje. Neboť cokoliv se ti zdá, že miluješ pro něco jiného, to zajisté nemiluješ samo o sobě, nýbrž vzhledem k cíli. Pavel nekáže evangelium, aby jedl, nýbrž jí, aby mohl hlásat evangelium, poněvadž nemiluje pokrmu, nýbrž evangelium. Pravá láska nežádá odměny, nýbrž zasluhuje. Odměna se slibuje ještě nemilujícímu, je povinná milujícímu a uděluje se tomu, kdo setrvává.

Ostatně chceme-li získati jiné svým obyčejným zájmům, slibujeme odměnu svým odpůrcům a ne svým příznivcům. Kdo by se domníval, že třeba odměniti člověka za to, co chce i sám od sebe? Nikdo na příklad nemusí navádět hladového k jídlu, žíznivého, aby pil, nebo matku, aby nakojila dítě, syna svého života. Anebo kdo by se domníval, že prosbou nebo odměnou je třeba pohnouti někoho, aby ohrazoval svou vinici, nebo okopával strom aneb stavěl dům? Čím více duše milující Boha nežádá jiné odměny své lásky než Boha? Neboť žádá-li něco jiného, jistě miluje to jiné a ne Boha.

Hlava VIII.

Touha po klamném dobru.

Rozumnému tvorovi je vrozen sklon vždy podle své výše a úmyslu toužiti po vyšším a nespokojovati se věcí, které něco chybí, takže třeba dát přednost jiné. Neboť i kdo má na příklad hezkou manželku, zvědavým okem nebo v duchu pohlíží na krásnější, kdo je oděn v drahocenný šat, touží po drahocennějším, a držitel velkého bohatství závidí bohatšímu. Viz, jak mnozí obohacení statky a úspěchy, jak k tomu den ze dne hromadí pole k poli a s nekonečnou žádostivostí rozšiřují své hranice. Viz i ty, kdož přebývají v královských domech a prostranných palácích, jak přesto denně pojí dům k domu a s nepokojnou dychtivostí stavějí, bourají a mění stavby čtyřhranné v okrouhlé. A zda nevidíme, jak lidé vyvýšeni počty s nenasytnou ctižádostivostí více a více všemi silami se snaží výše?

A tomu všemu není konce, poněvadž nic z těchto částečných věcí není nejvyšší nebo nejlepší. Čemu se tedy divit, jestliže nižšími a horšími není spokojen, kdo nemůže spočinouti v Nejvyšším a Nejlepším?

Avšak to je nesmyslné a známkou nejvyšší omezenosti, honiti se stále za tím, co nás nikdy nemůže, nepravím, nasytit, nýbrž ani zmírnit touhu. Budeš-li míti něco z těchto věcí, nicméně budeš toužit po tom, co nemáš, a vždy budeš vzdychat nepokojně po tom, co ti bude chybět. A tak se stává, že duch se toulá středem různých klamných útěch a marnou námahou a rozptýleními se unavuje, avšak svůj hlad neukájí. Cokoliv hladovec spolkl, zdá se mu nepatrným

proti tomu, čeho by potřeboval k nasycení, a vždy právě tak je sužován touhou po tom, čeho se mu nedostává, jako po labužnickém užití toho, co má. Komu se však dostane všeho? Ač je toho maličko, co kdo namáhavě získal, tož přece to drží se strachem a není jist, kdy to s bolestí ztratí. Avšak jist, že jednou ztratí.

Tak „přímou“ cestou spěje zvrácená rozkoš k nejvyššímu dobru, spěchá, odkud by byla naplněna? Nebo spíše si s ní v těchto oklikách pohrává marnost a klame ji nepravost? Chceš-li tak naplnit své touhy, to znamená, chceš-li uchvátit to, co by tvou touhu úplně vyplnilo, nač se pokoušet o ostatní? Běžíš neschůdnými cestami a zemřeš daleko dříve, než touto oklikou dospěješ touženého cíle.

Touto oklikou chodívají bezbožníci, přirozeně toužící nasytiti svou touhu a hloupě zavrhujíce, co by je přiblížilo k cíli. Pravím k cíli; ne částečnému, nýbrž konečnému. Proto nespěchají spočinouti v blaženém cíli, nýbrž vyčerpávají se zbytečnou námahou. Majíce větší rozkoš ze zevnějšku věcí než z jejich Původu, raději chtějí vším projít a ze všeho okoušet, než aby se snažili dospěti k samému Pánu veškera.

A to dospěli by, kdyby se mohlo vyplnit jejich přání, aby totiž obdrželi každý všechno mimo Původce všeho. Tímže totiž zákonem své žádostivosti, jímž si každý zvykl v ostatních věcech toužiti více po tom, co nemá, než co má, a pro to, co nemá, oškliviti si to, co má, jakmile by vše obdržel, a pohrdl vším, co je na zemi i na nebi, konečně by pravděpodobně běžel k Bohu samému, jenž mu chyběl. Pak by zde spočinul, neboť jako mimo něj není žádného klidu, tak nyní již žádný neklid neznepokojuje. Řekl by jistě: Mně pak spočinouti v Bohu jest dobrem. Řekl by: Co bych jiného chtěl na nebi a co na zemi kromě tebe? A rovněž: Bůh bude skálou mou a dílem mým na věky.

A tak, jak řečeno, k nejvyššímu dobru by dospěl každý, kdo touží, kdy by totiž napřed mohl dosíci vše, co touží mimo toto dobro. Avšak poněvadž příliš krátký život a příliš malá síla a příliš četný počet uchazečů činí to naprosto nemožným, zajisté dlouhou cestou a marnou námahou se potí, zatím co vše si žádají, všeho chtějí dosíci, nejsou s to přijíti k cíli všech tužeb.

A kéž by chtěli dosíci všeho v duchu a ne zkoušením! To by snáze mohli a ne nadarmo. Neboť rozum je o tolik rychlejší než tělesné smysly, o kolik i prozíravější a k tomu je dán, aby smysly i všechno předcházel, a aby se smysly nic neodvážily dosíci, co dříve rozum neuznal za užitečné. Proto, myslím, je řečeno: Všechno zkoušejte, co je dobré, podržte. Má totiž rozum předvídat a smysly mají jít za svou touhou jen po předběžném úsudku rozumu. Jinak nevystoupíš na horu Páně a nebudeš stát na jeho svatém místě, poněvadž jsi přijal nadarmo svou duši, to jest, duši rozumovou, poněvadž jako dobytek jsi následoval smyslů, nechávaje rozum nečinný a v ničem neodporující. Čí kroky nepředchází rozum, běží sice, ale mimo cestu, a proto pohrdnuvše radou apoštolovou neběží, aby dosáhli cíle. A kdy jej mohou dosíci, když jej nechtějí, leč až po všem? Je to křivá cesta s nekonečnými oklikami, chtějí nejdříve všechno zkusiti.

K úvaze.

... I vložili archu na vůz nový a vezli ji z domu Aminadaba, který byl v Gabae; Oza pak a Ahio, synové Aminadabovi, řídili nový vůz ten. Když tedy vzali ji z domu Aminadaba, který v Gabae Boží archu opatroval, Ahio šel před archou, David pak i všecek Izrael hráli před Hospodinem na všeliké dřevěné nástroje, na harfy, lyry, bubínky, chřestidla a cimbály. Když přišli k humnu Nachonovu, vztáhl Oza ruku po arše Boží a zadržel ji, neboť býci házeli nohami a nachýlili ji.

Tu rozhněval se Hospodin roztrpčeně na Ozu a porazil ho pro tu opovážlivost, že tam umřel u archy Boží .. II. Král VI. 3-7.

Chtěl zachraňovati archu úmluvy, nevěřil dosti, že Bůh je mocný, a prohřešil se opovážlivostí. Hrozná urážka, i dnes tak často se opakující. Co katolíků si myslí, že Bůh jich nutně potřebuje; představují si Boha jako takového chudáčka, zevšad vyhazovaného, jehož soucitně chtějí zachrániti. Neřekne se to tak, ale jest taková mentalita, mentalita těch, kteří jednají, jako by Bohu prokazovali kdovíjakou milost. To jsou ti zachraňovači katolicismu. Nastavějí spoustu

lidských lidsky pracujících zařízení a podniků. A výsledek? Církev z toho nemá nic leda často jen o trochu ostudy více. A tu se Bůh strašně rozhněvá jak na Ozu a rozmetá ty podniky a dá jim ztroskotati. On nepotřebuje nás! Kdo nepracuje pokorně, jako na úloze posvětit život, kdo se staví do falešné pózy ochránce Božího, pracuje darmo, bezúčelně, pro zhoubu svou i toho, co dělá. Braitto.

S jednou hřivnou...

Penězoměncům měl dáti služebník svou jedinou hřivnu, která mu byla svěřena. Mnohým z nás byla svěřena jen jedna hřivna: snad peníze, snad energie, snad vytrvalost. Sám by člověk s tím si snad ani nevěděl mnoho rady. Nechtě tedy podá k spolupráci své síly. V řádech církevních může uplatnit takový služebník svou hřivnu. Církevní sdružení mají tentýž účel, snad vedlejší, ale přece jen skutečný. Máš bohatství. Střež se ho užívat sám. Musíš je oplodnit, zúrodnit. Zúrodnit láskou, z tvého bohatství musejí vzejít úroky, to jest, nová dobra. Dobré skutky jsou těmi novými dobry. Mechanické vyrábění hodnot a nadhodnot není zúročením hřivny pro věčnost.

Ze sítě.

Řídí F. H. Žundálek.

Posvěcení polské lodi. Dne 2. srpna bylo vykonáno ve Gdyni, přístavu polském v Baltickém moři, posvěcení druhé polské lodi pro cestující s názvem „Gdynia“. Úřady byly čestně zastoupeny. Loď jest určena pro pobřežní službu v Baltickém moři.

Sjezd katolického polského učitelstva. Dne 5. července konána byla šestá výroční schůze zástupců spolků křesťansko-demokratického učitelstva obecných škol v Polsku za účasti tisíce osob v Gdansk. Zahájení sjezdu se účastnil generální komisař republiky gdanské ministr Strassburger s úředníky generálního komisariátu. Mše svatá byla konána v nádvoří polského gymnasia, poněvadž německé duchovenstvo ve Gdansk odmítlo dáti povolení konati mši svatou v některém z kostelů gdanských. Sjezd konal se ve Vilémově divadle. Jednání zahájil senátor Siciňski, předseda družstev učitelských.

Kostel Prozřetelnosti ve Varšavě. Dne 5. července konána byla ve Varšavě v místnostech maršálka sněmu porada o stavbě kostela Prozřetelnosti ve Varšavě. Porady se účastnili kardinál Hlond, kardinál Kakowski, kníže metropolita krakovský Sapieha a mnoho jiných biskupů. Poradu řídil maršálek Rataj a účastnili se jí místomarsáلكové sněmovny, předseda městské rady Jaworowski, starosta varšavský Jabłoński a jiní. Účastníci prohlédli si místo, kde má chrám státi.

Film a mravnost. Známý výrobce filmů Cecil B. de Mille dal ve všech svých podnicích rozkaz, aby v budoucnosti byly zamezeny všechny názvy, které se přičítají třetímu přikázání. Dále zakázal, aby v jeho filmech byly zesměšňovány náboženské obřady nebo církevní věci, jakož i prohibiční opatření Spojených států. Příklad Cecila B. de Millea se chystají nyní následovati skoro všechny výrobní filmové společnosti.

Svatý Otec a Action Francaise. Papež učinil prohlášení v tajné konsistoři 20. července o otázce Action Francaise. Oznámil, že je vždy ochoten s otcovskou laskavostí přijmouti všechny, kteří budou činiti pokání za dosavadní pochybení, ale že, třeba hluboce dojat, bude museti přistoupiti k těžkým trestům i k vyobcování podle příkladu církve prvních věků proti těm, kteří se nepodrobí. Současně papež podotkl, že nejsou správná tvrzení některých, že postupuje oklamán jsa nepravými doklady nebo z politických důvodů, poněvadž papež jen podle své povinnosti odsoudil křivé učení.

Čínský katolický tisk. Čínští katolíci mají dva deníky: „Ting-Ming-Pio“, který je čínský, a „Catholic Observer“, který jest anglický. Oba vycházejí v Šanhaji.

Katoličtí diplomati. Jistý americký časopis potvrdil, že členové diplomatického sboru ve Washingtoně s výjimkou japonského, německého a tureckého vyslance jsou všichni vyznání katolického. Je to pro katolíky nejlepším svědectvím, neboť do Washingtonu státy vysílají nejlepší a nejosvědčenější diplomaty.

Nový katolický deník v Indii. Bengálští katolíci založili si první katolický deník, který začal vycházeti od 1. ledna 1927. Má název „Catholic Herald of India“. Jak z názvu vidno, jest vydáván jazykem anglickým.

Jubileum katolického časopisu. „Linzer Quartalschrift“, bohoslovecký čtvrtletní časopis, oslavil tohoto roku 125-leté jubileum. Časopis se stále rozšiřuje a má dnes 16.000 odběratelů.

Dělníci u papeže. V srpnu přijal svatý Otec 50000 dělníků v Damasově dvoře. Papež při té příležitosti vyslovil svou radost, kterou zvláště cítí, když může přijímat dělníky, kteří vedle svého chleba starají se i o svou duši.

Kancelář papežská pro misijní cíle. Papežská kongregace pro šíření víry v Římě usnesla se na hlavní schůzi, že ve vedlejší paláci na Španělském náměstí v Římě otevře novou kancelář pro misijní cíle s názvem „Agenzia Fides“, poněvadž práce na tomto poli se tak rozmnožily, že vyžadují nových pracovníků.

Album sv. Stanislava Kostky. K 200leté památce svatořečení sv. Stanislava Kostky připravuje se almanach uměleckých reprodukcí obrazů, soch a památek tohoto světce. Bylo sebráno již mnoho látky skoro z celého světa katolického. Ale ještě pravděpodobně jsou v knihovnách nebo v soukromých sbírkách věci hodné pozornosti. Je to první ikonografická práce polská, která je nejen pro Polsko, ale i pro zahraničí. Fotografické snímky příslušných předmětů přijímá A. Ziemiński T. J., Varšava, Što-Jonska 12.

První katolický japonský biskup. Svatý Otec jmenoval Gennare Hayasaka prvním japonským biskupem se sídlem v Bagaski v Japonsku. Jeho vysvěcení bylo stanoveno na říjen v Římě a má se státi za takových slavností, jako byli loni posvěceni biskupové čínští.

Biskup Loziňski proti ženské módě. Loziňski, biskup v Pinsku, vydal pastýřský list ve věci obleků ženských a vyzval v něm do boje se zjevem šířícím se nemravnosti v oboru módy. Zřízcenci před kostely budou zabraňovati vstup do svatyně v sukních krátkých nebo průsvitných a v blůzách s krátkými rukávy.

Dobry tisk. Kardinál Tossi, arcibiskup milánský, prohlásil: „Dobry tisk jest jistým druhem kněžského úřadu a apoštolování. Je kaplanem mnohých farářů, neboť přichází i tam, kam se kněz nedostane, a činí mnoho dobrého, rozšiřujíc dobré myšlenky.“

Sjednocení výchovy bohoslovců v Polsku. Na schůzi v Kielcích radili se rektoři a profesori duchovních seminářů v Polsku o sjednocení výchovy bohoslovců ve všech polských diecésích. Do té doby bylo vzdělání v seminářích různé v rozličných biskupstvích. Sjezd ustanovil nový program nauk pro bohoslovce, který bude od nynějška zavazovati všechny římskokatolické duchovní semináře polské.

Katolická universita polská v Lublině přistoupila ke svazu katolických universit. V Lille ve Francii za jubilea tamní katolické university byl založen svaz katolických universit, aby se pěstovala vzájemnost mezi nimi.

Literatura.

ALLEN & UNWIN Ltd.: What Jesus read by Thomas Walker, London 1925, str. 125, cena 2 s 6 d. - Vzácná kniha anglického theologa o poměru Krista k Písmu svatému Starého zákona. Přispívá k poznání Kristovy nauky a náboženských poměrů jeho dob. Vřele doporučeno zájemcům, znalým jazyka anglického. B.

ARS SACRA, München, J. Minichthaler: Der Portiunkula-Abläss, stran 72+7 měditisků, cena 0.40 Mk. Poučení o Porciunkuli a praktický návod k užitečnému prožití tak významného svátku. Ctitelům svatého Františka bude pěkně vypravená a vzhledná knížečka kapesního malého formátu milým průvodcem. I. F. P.

BASIL BLACKWELL: Dal Cor Gentil d'Italia, Oxford 1925, str. 175, cena 6 s. — Grace Warrack, která už dříve vydala anglické překlady národních písní francouzských, uspořádala tuto knihu italských národních zpěvů. Obsahuje kromě písní profánních mnoho písní náboženských z různých krajů Itálie. (Báseň „Chci, Hospodine...“, uveřejněná na str. 331 letošního ročníku našeho časopisu, byla přeložena z této sbírky.) Anglické verše Grace Warrackové jsou vesměs plynulé a usnadňují přístup k původním italským textům, zaznamenaným v mnohdy těžce srozumitelných nářečích. Kniha vyzdobena je dobrými reprodukcemi náboženských obrazů starších i novějších malířů. ofb

BENZINGER, Einsiedeln, Neugart: Handbuch des Liturgie, str. 176, cena 4 Mk. Kniha je jistě vzornou knihou o liturgii. Poslouží i u nás každému, komu jde o prohloubení liturgie. Hodí se i pro kněze pro jeho katechese, pro rodinnou četbu a soukromé poučení. Klein.

Jungt: Die Liturgie des Kirchenjahres, 105 str., 2.50 Mk. — Kniha pro každého zpovědníka a katechetu, kteří chtějí jít se svými dušemi dle liturgického roku. Jest schopna dáti porozumění pro život liturgického kruhu. Svátí jsou krásně zasazeni na svá místa. Klein.

BLOT, Paris, Pégues: Aperçus de philosophie thomiste et de propédeutique. — V tomto díle odkládá starý bojovník těžký kyrys a běře do rukou lehký oštěp pera rozumějící potřebám dob. Neviděl jsem ještě knihy tak jasně odpovídající době dle spekulace nejhlubší. Podává odpověď na celý komplex otázek, které hýbají dnešním člověkem. Vřele doporučuji i laikům. S. B.

BLOUD ET GAY, Paris: Apostolat missionnaire de la France, 1927, stran 282, cena 7.75 frs. — Každého roku pořádá Union missionnaire du Clergé řadu misijních přednášek na Institutu. Přednášejí nejpovolnější osoby v misijních věcech a proto jsou přednáškové sborníky velmi cennou podporou každého, kdo se zajímá o misie. Různost témat — historická, teoretická i praktická — činí knihu každému přístupnou a zajímavou. I. F. P.

Jéglot: La vie de la Vierge dans l'art, 288 stran, 160 obrazů, 45 frs. Autor vypravuje pietně a krásně život sv. Panny, provází ji krok za krokem a v příloze podává, umělecké vyjádření oněch svatých chvil. Autor hledal v evangeliu, v legendě i v apokryfech a všude odposlouchal chvály té, kterou nelze dosti vychváliti. Vřele doporučuji i cenou tak přístupnou knihu. S. B.

Ecclesia: Encyklopedie všeho, co má a chce znáti katolík o své církvi, o jejím učení, o její organizaci, rozšíření, dějinách, o jejím ovoci. Nejlepší odborníci pracovali na této knize, která podává vše nutné z dogmatiky, morálky, liturgie, práva a dějin. Knihu by měl mít v ruce každý inteligent a každý kněz umící francouzsky. Mohutný svazek o 1110 stranách, v tuhé vazbě jen za 45 franků. Odporuji co nejvřeleji. — Braitto.

BURNS OATES & WASHBOURNE, London: Teaching the Catechism, by the Editor of The Sower, 1925, str. 86, cena 1/6. - Velmi praktický návod, jak vysvětlovati katechismus dětem od 8 do 12 let. Jinou předností tohoto dílka jest několik názorných kreseb, kterých katecheta velmi vhodně použije, zvláště ke znázornění částí mše svaté a sedmera svátostí. Tšk.

Twelve and After, by the Editor of The Sower, 1925, str. 131, cena 5/ (váz.). — Jest opravdu záhodno více si všimati publikací toho druhu, které mistrně uvádějí do umění katechisovati mládež. Platí to i o této příručce, která svižně podává materiál k vysvětlování katechismu pro mládež od 12 let. Oč by se usnadnila a uradostnila práce našeho katechety ve škole, když by měl v rukou příručku toho druhu. Tšk.

CURWEN PRESS: The Curwen Press Almanack 1926, London, str. 39, cena 5 s. — Ročenka známé anglické tiskárny, proslulé svými vzornými úpravami knih a svým časopisem „The Fleuron“. Obsahuje popis knih, tištěných tam v letech 1924-25, s několika pěknými ukázkami vyzdob a tisků. ofb

ČESKOSLOVANSKA TISKÁRNA V PRAZE, K. Reban: Z poupat do květu. 2.50 Kč. Milá knížečka; má vsecky vlastnosti, aby upoutala srdce i rozum čtenářek. Jemně poučuje i varuje. Budiž v knihovně každé dospívající dívky. Doporučujeme.

DEUTSCHE VERLAGS-ANSTALT: Neue Gedichte von Ina Seidel, Stuttgart 1927, str. 75. — Ina Seidel, autorka řady lyrických i prosaických knih, je dnes snad nejdůležitější německá básnířka. Každá její nová sbírka svědčí o růstu její osobnosti. Poslyšte závěreční verše básně „Der Schutzheilige“: „Sein Gebet rauscht durch die Himmel, — Niemals kehrt er leer zurück. — Ihm vertrau' ich meine Schmerzen, — Der mich heilt und nie vergisst, - Weil er Gottes heilig'em Herzen — Näher als die Engel ist.“ O. F. B.

DUMMLER, Berlin, Muller: Psychologie, 346 str., 7 Mk. Nová německá učebnice psychologie. Její předností je krásná přehlednost, jasnost a ustálenost odborných výrazů. Kniha je nabitá zkušeností, bohatým studiem. Pro odborné studium se výtečně hodí. S. B.

DĚICTVÍ sv. Jana Nepomuckého, Praha, dr. Jan Hejčl: (sestavil) Na slavnost Božího těla, 1927, stran 178, cena 4 Kč. — Obdivuje msgr. Hejčl, že pro práci čistě vědeckou nezapomíná na široké vrstvy věřících, toužících žít v nejužším spojení s životem církve. K Božímu tělu vydal krásnou knížku — překlad celé služby božitélové, modlitbu brevíře, mši svatou a bohonosný průvod. Není třeba hodnotit zvláště jakost příručky, vřele ji doporučuji všem milovníkům liturgie. I. F. P.

Dr. Jos. Hanuš a posl. V. Myslivec: Světový eucharistický kongres v Chicagu a účast katolíků z Československa, 1927, stran 126+16 obraz. příloh, cena 5 Kč. — Na půl cestopis, na půl paměti z chicagského eucharistického kongresu. Zajímavá knížka bystře psaná dojde jistě povšimnutí i u účastníků kongresu i u těch, kterým nebylo přáno podílu na oné oslavě svátostného Krále. I. F. P.

P. Bonaventura J. Wilhelm: Svatý František Serafínský, II. díl, 1927, stran 163+4 obraz. přílohy, cena 7 Kč. — Dokončení životopisu svatého Chudáčka z Assisi způsobí jistě radost jeho ctitelům. P. Bonaventura je obratný a pečlivý hagiograf a svým prostým slohem vyhoví i vzdělanému čtenáři. Nejlepší odměnou od jeho čtenářské obce mu bude hojně rozšíření knihy, které značně usnadňuje mírná cena. I. F. P.

GOWANS & GRAY, Ltd.: Les Cent meilleurs Poèmes, str. 184, cena 1 s. — Die hundred besten Gedichte, str. 103, cena 1 s. — The Book of Love, str. 134, cena 1 s. — Poetry for Children, str. 176, cena 1 s. — The Ways of God, str. 124, cena 1 s. — Best Prose-Writers, str. 175, cena 1 s. — Les Chefsd'oeuvre lyriques de Ronsard, str. 131, cena 1 s. — Goblin Market by Christina Rossetti, str. 99, cena 1 s. — Everyman, A Morality Play, str. 52, cena 1 s. — Levné a populární sbírky glasgowského nakladatelství Gowans & Gray, jehož anthologie The Hundred Best Latin Hymns zakotvila u řady našich čtenářů. Všem, kteří usilují o prohloubení svého duchovního života a jsou znalí jazyka anglického, nejvřeleji doporučujeme především sborník poesie náboženské The Ways of Gods středověké mysterium Everyman, které je snad mnohému známo ze zpracování Hugo von Hofmannsthal pod názvem Jedermann. Všechny uvedené knížky mají sličnou úpravu a jsou přístupny svou opravdu nízkou cenou. b.

HERDER, Frobes: Psychologia speculativa, str. 254, cena 4 Mk. Dobrá učebnice psychologie se zcela moderními poznatky. Přesná a na výši doby. Dobrá do seminářů a do rukou kněze a inteligenta vůbec. S. B.

HODDER & STOUGHTON: The Bible of Jesus by V. M. Grant, London 1927, str. 230, cena 7 s. 6 d. — Dílo šťastně doplňující Walkerovu knihu „What Jesus read“, o níž zde bylo psáno. Rovněž vřele doporučena. B.

CHATTO & WINDUS: Almanack 1927, str. 202, London, 1927. - Kalendář velkého anglického nakladatelství s připojeným seznamem jeho vydaných knih. Z těchto uvádíme alespoň tyto knihy náboženské: překlady „Imitatio“ Tomáše Kempenského, „Konfesí“ svatého Augustina, „Kvítků sv. Františka“, duchovních her Hroswithy atd.

L'INSTITUT SAINT-PIERE, Paris, Souise Clermont: Perceval, stran 97, cena 3 frs. — Dramatický kus o pěti jednáních čerpající námět z pověstí o Artušovi a jeho družině, jemně řeší vítězství ctnosti a křesťanství nad zlobou pohanství. Autorka dobře kreslí osoby a veršovaný děj má dosti klidný spád. Nepochybuji o úspěchu, zvláště na jevišti studentů.

Louise Clermont: Elisabeth de Hongrie; stran 109, cena 3.50 frs. — Osoba sv. Alžběty, vévodkyně durynské, stále vábí tvořivé síly spisovatelů, aby podali čtenáři či diváku obraz její svatosti. L. C. se snažila podatí veršem v pěti jednáních hlavní okamžiky vznešeného života veliké světice. Dobrá snaha je i zde odměněna dobrým výsledkem. —i—

KEGAN, TRENCH & CO. Ltd.: The Dawn of European Civilization by V. Gordon Childe, London 1927, str. 328, cena 16 s. — Nový svazek velkorysé sbírky „The History of Civilization“, již vydává C. K. Ogden, a jež pod vedením Henri Berra vychází zároveň také francouzský pod názvem „L'Évolution de l'Humanité“. V. Gordon Childe popisuje úsvit evropské civilizace a její vstup na jevišti dějin, jenž se dál asi o dvě tisíciletí po vstupu kultur východních. Autor líčí osídlování naší pevniny a počátky prehistorické civilizace, ovlivňované kulturou mesopotamskou a egyptskou. V kapitole „Danubian Civilization“ seznamuje s prehistorickou civilizací v krajích podunajských. B.

KSIEGARNIA SW. WOJCIECHA, Witold Hulewicz: Przybleda Bozy, Poznań 1927, str. 385. — Witold Hulewicz, horlivý polský překladatel německého básníka Rainer Maria Rilkeho, vydal k letošnímu výročí Beethovenovy smrti pod uvedeným názvem velké dílo o tomto hudebníku. Podává v něm nejen životopis, nýbrž také dobré rozborů jednotlivých skladeb Beethovenových. V charakteristice hudebních výtvorů je snad také síla této knihy. ofb

LIBRAIRIE DE FRANCE: La vie et les oeuvres de quelques grands s'aints, 2 sv., 560 str., 28 frs. Nečetl jsem dosud sbírky tak vzácné, křehké a pravdivé. Rada mladých franc. literátů podává své rozkošně tepané medailonky oblíbených velkých světců. Postavy jsou kreslené silně, pravdivě, bez racionalistických choutek. Jaké teplo a jaká síla sálá z takových životů svatých. Hold opravdu důstojný. I úprava je skvělá. Vřele doporučuji. Redaktor.

MACMILLAN COMPANY: Eve Walks in her Garden by Louise Ayres Garnett, New York 1926, str. 133, cena 2 dol.- Krásná sbírka básní významné americké básničky a hudební skladatelky, která doposud vydala pouze řadu pěkných knížek pro děti. Zvláště milé jsou nám v přítomné knize básně s motivy náboženskými, především obě písně mariánské „Mary-of-the-Snows“ a „Madonna“. Verše Louisy Ayres Garnettové mají pozoruhodnou melodičnost a oplývají jemným kouzlem čisté poesie. O. F. B.

MARIETTI, Torino, Regattieri: La vita della Vita, 2 sv., str. 1030, lir 36. Nazval bych tu knihu eucharistickou encyklopedií. V bohatém materiálu snešeno zde, co o Eucharistii ví dogmatika, dějiny, umění a život. Jest to opravdová apologie Eucharistie. Snad nejlepší dodnes hymnus nadšení, krásy o svátostném Kristu. Řeč čistá a lahodná. Úprava vkusná. Vřele doporučuji. S. B.

A. M. Micheletti: De Magisterio Pastoralis, pars 1. De scandalis. Str. X+496, cena 17 lir. — Druhý díl třísvazkové Epitoma theologiae pastoralis velmi krásně upravený a kapesního formátu. Zkušený učitel tu vede kněze v duchovní správě, ukazuje všechny příčiny pohoršení v životě jednotlivce, rodin, spolků a obcí. Psychologická bystrost stručným slovem otevřela tu pokladnici, na niž upozorňuji, a kterou důtklivě doporučuji za četbu každému knězi a již i bohoslovcům. Mnohé bolesti smutných zkušeností a zklamání si ušetří, kdo si osvojí nauky a pokyny této skvostné knížečky. —es—

Fernando Simonelli: Gesu Cristo, Re immortale dei secoli, 212 stran, cena 8 l. — V době, kdy kácely se trůny hlav korunovaných, zastkvěla se v koruně církevního roku nová perla, svátek Ježíše Krista Krále. Království toto probírá autor, rozjímaje o Kristu ozářeném ve světle věčnosti v části první a v části druhé o Kristu osvětlujícím život pozemský, v němž Christus jest korunou, kraluje zvláště v srdcích čistých a trpících. Proto v této části obrací se ve stati „Čistiťe“ k mládeži. Krásnou stať „Křesťanství a bolest“, kde líčí, jak bolest co diadém zdobí srdce křesťana. Odporučuji všem těm, kdož chtějí proniknouti význam nového svátku. J. F. G.

METROPOLITAN MUSEUM OF ART: The Arts of the Book“ by W. M. Ivins, Jr., New York 1924, str. 96. — Katalog výstavy knižního umění. Vzácné a pěkně reprodukováné ilustrace této publikace tvoří samy o sobě už jakési názorné dějiny knihy od nejstarších iluminovaných rukopisů až po knihy doby nejnovější. Dobrý je také chronologický přehled vývoje knihy. O.F.B.

J. C. B. MOHR (Paul Siebeck), Tübingen: Religion in Geschichte und Gegenwart, Lieferung 14. u. 15. Bonifatius II. — v. Burger. — Z bohatství osobních a historických dat vynikají články o Bratrské jednotě a budhismu. —es—

OLDENBORG, München: Handbuch der Philosophie: Forke, Hamburg: Die Gedankenwelt deschinesischen Kulturkreises. (Lieferung 13, 14, 15.) Vrcholného bodu dosáhla čínská filosofie v časech Han dynastie. Za dynastie Tang nastává stagnace. Poté čínská filosofie znovu rozkvétá, aby s mandžurskou dynastií úplně zanikla. Kniha podává dobrý a přesný přehled přes celé toto období. Čínská filosofie neměla stanovené a ustálené psané logiky. V náboženském ohledu vydala čínská filosofie theisty i pantheisty, materialisty i spiritualisty. Zajímavé jsou zprávy o budhistické mystice. Přírodní filosofie čínská začíná pantheismem. Čínská filosofie si všímala psychologických zjevů, třídila je a hodnotila. Etika čínská si všímá hlavně státu a vztahů k němu. Autor přidává studii o čínské filosofii a Japonsku. Jeden z nejlepších spisů o čínské filosofii. M. K.

PAULINUS-DRUCKEREI, Trier, Arnoldi: Nachtgedanken des hl. Augustinus, str. 236, 3.20 Mk. Výběr myšlenek sv. Augustina o náboženství, prozřetelnosti, blaženosti, moudrosti. Výběr šťastný a bohatý. S. B.

Rosch: Geist und Leben, str. 221. Řada plamenných, hutných, věcných řečí a konferencí znamenitého řečníka. Oslavuje Matku Boží, sv. Františka, Dante, Mozarta. Vedle řečí je řada apologetických studií. Vřele doporučuji.

PLON, Paris, R. P. Huc: Dans la Chine, 1927, stran 322, cena 15 frs. Slavný památník misionářské cesty lazaristů Huc-a a Gabet-a dochází nového uznání opětovným vydáním. I my jej máme přeložený a ještě je asi k dostání v Dědictví svatojanském. Těm, kdož znají francouzsky, ovšem vždy doporučím novější francouzský originál, v němž načerpají mnoho zábavy a ještě více poučení. Česky je spis v jednom svazku, originál ve čtyřech. I. F. P.

Maritain: Primauté du spirituel, str. 314, cena 18 frs. Nová kniha Maritainova. M. snaží se o řešení aktuálních otázek, včetně politických dle nejvyšších hledisek. Chce ukázat tajemný vnitřní vztah mezi přítomností a budoucností. V ovládnutí světa katolicismem vidí záchranu ducha. Kniha je vyznáním víry. Nebojácným a netančícím. — S. B.

RAUCH, Innsbruck, dr. A. Gatterer S. J.: Der wissenschaftliche Okkultismus und sein Verhältnis zur Philosophie, str. VIII+176, cena 6 zl. m. — Po studiu veškeré literatury a vlastních zkušenostech přichází autor k závěru, že v některých okultistických projevech působí nízké mimopřirozené inteligence, ne však duše zemřelých. Vybízí k odbornému studiu ok., aby katolík nekolísal ve své víře a našlo se i potvrzení a rozšíření křesťanské filosofie. —es-

SANDS & CO., London: The Little Ones, by Mary Eaton, 1925, str. 151, cena 2/6. — Tuto příručku doporučuji všem katechetům, kteří přístupnou a ušlechtilou dětskou mluvou mají podávat pravdy Boží těm nejmladším ve škole. Knižka tato, která vyšla z rukou zkušené řeholní katechetky, je rychle zaučí. Tšk.

SIMON KRA, Stefan Zweig: Balzac - Dickens, Paris 1927, str. 150, cena 10 frs. — Essaye o Balzacovi a Dickensovi z knihy „Drei Meister“. Plné bystrých postřehů, psané plynou dikcí, jaká Stefana Zweiga vyznačuje. b

SOCIETA EDITRICE INTERNAZIONALE, Torino, G. Minguzzi: La vittoria di S. Luigi Gonzaga. III. ed., 1927, stran 64, cena 2.75 lir. — Výročí sv. Aloise vzkřísilo mnohou věc málem zapadající; myslím, že není příliš mnoho životů schopných dáti v duchovní hře mládeži tak působivý příklad jako právě život jejího patrona sv. Aloise. Třetí vydání nábož. kusu v krátké době 20 let mluví samo za sebe. Upozorňuji, že zde jsou jen mužské úlohy. —ai—

„The Sower“, No. 82., January 1927, Birmingham: vědecký časopis, věnovaný katolické školní výchově. Přináší zvláště odborné články pedagogické, metodické, sleduje všechny pozoruhodné zjevy na poli katolického školství a seznamuje s literaturou toho druhu, vycházející zvl. v Anglii a Americe. Vychází čtyřikrát ročně, předpl. 5/.

DR. AUG. ŠTANCL, Hranice: Dílo salesiánské, 1926, stran 142. — Nadšený ctitel ctih. Dona Boska a horlivý šířitel salesiánské myšlenky v našich zemích jí věnuje celou knížku. Má vzbuditi v čtenáři zájem a praktickou účast, zvláště když užuž stojíme před otevřením Sal. domu na Moravě. A jistě v každém, kdo si přečte, i zběžně, spis dra Štancla, se vznítí aspoň jiskřička zájmu, a ta postačí na založení ohně účinné lásky. —a.

TEQUI, Paris VI.: Jesus-Christ dans l'Eucharistie, 1927, str. 348, cena 5 frs. — Vroucí meditace o nejsvětější Svátosti. Jsou prostinké, ale právě proto přitahují. Při čtení se noří duše do největšího tajemství božské lásky eucharistického

Ježíše a nalézá potravu po vyhladovění ve shonu za ničím. Je tažena k Ježíši, k návštěvě svatostánku a častému sv. přijímání. Všele doporučuji.

Pottier: P. Louis Lallement, str. 425, cena 15 frs. Potřebné dílko. Vystihuje velkou osobnost duch. vůdce velké doby vnitřního života. Spisy P. Lallementa jsou plné síly a životnosti. Biografie ještě zvyšuje jich sílu. Zároveň život povzbuzuje a sílí.
K. L.

Thévenot: Laj eune fille chrétienne a l'école de sainte Marguerite-Marie. Do rodin zasvěcených Božskému Srdci zapadne tato knížka velmi vhodně; úctě k Srdci Páně ovšem nejlépe učí škola Markétina a dívkám má co říci. Doporučujeme!

Msgre Dupanloup: Conférences aux femmes chrétiennes. Skvělé výklady textů z Písma svatého o ženě; už proto patří mezi základní věci, jež věřící ženy mají znáti. Je třeba překladů těchto klasických promluv! České ženy nečetly mnoho takových knih a i mužům chybí!
—on—

THEATINER VERLAG: Der Knospengrund von Ruth Schaumann, München 1924, str. 140. — Básnická sbírka významné německé básnířky náboženské. Verše, mající onu ztlumenou melodičnost básní Rainera Maria Rilkeho. Poslyšte třeba jen první sloku básně o svatém Janu: „Und da er ruhte an des Herren Brust, — War es wie Kinder-schlaf auf einem Hugel — Voll Thymian und Sand und Mittagzeit. — War es, als sprosst unter engem Kleid — Am Menschenleibe eines Seraphs Flugel — Dem Himmel zu in seines Meisters Brust...“
b

THE SWAN PRESS (Gay & Hancock, Ltd.): The Crystal Casket by S. Matthewman, London 1924, cena 1 s. 6 d. — Sketches in Sunshine by S. Matthewman, str. 24, London 1926. — The Vision of Richard by S. Mathewman, str. 10, London 1926. — The Country of Sweet Bells, str. 48, London 1927. — The Immortal Rose by Lorna Keeling Collard, str. 40, London 1927. — Knížky bibliofilského nakladatelství anglického The Swan Press jsou sličné sešitky, vydané mnohdy v malém počtu výtisků. Toto skromné, ale dobré nakladatelství vede spisovatel S. Matthewman. K jeho nejlepším autorům patří Wilfred Rowland Childe, v jehož sbírce „The Country of Sweet Bells“ nalézáme třeba náboženskou báseň „Incarnatus“, počínající: „Red is the Rose of Christmas, — It blooms as bright as blood; It blushes like a fiery star — Within this world's dark wood ...“ — B.

Ukázka z Listů sv. Kateřiny Sienské, jichž překlad chystá k vydání Dobré dílo ve Staré Říši. Upozorňuji čtenáře na tento překlad. Vydání včas oznámíme. Necht' není jednoho čtenáře, který by si pak „Listy“ nekoupil.

P. R.

Z listů svaté Kateřiny Sienské.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie.

Vám, nejmilejší a nejdražší synáčku můj v Kristu Ježíši, já Kateřina, služebnice a otrokyně služebníků Božích, píši a povzbuzuji vás vzácnou krví jeho, přejíc sobě, abych vás zřela, jak nejžhavější touhou a hlubokou pokorou a péčí vítáte Krále našeho, který k nám přichází skromně a mírně, sedě na oslici. Ó nevýslovně sladká Lásko, uveď samolibost lidskou do zmatku dnes, kdy vidíme, že Ty, Král všech králů, pokorně přicházíš na zvířeti, pronásledován tolikerým haněním. Necht' se tedy zastydí ti, kteří vyhledávají čest a slávu světskou. Necht' se zvedá, zvedá, nejdražší synků, oheň svaté touhy a necht' je zbaven všeho chladu; a necht' vystoupí na oslici naší lidskosti, aby nešla jinak, než následujíc moudrosti, která ji vede, a nežádala si ničeho, než slávy Boží a spásy tvorstva. Tak chci, abyste jednal s velikou pílí, citě žhavost v teple našeho Krále. Takovýmto způsobem opanujeme svou smyslnost a svůj chlad mužným srdcem; a okusíte opravdového pokrmu lásky, jež Syn Boží ochutnal při hostině svatého kříže. To čiňte vy a Neri. A čiňte starostlivě, co budete moci učiniti, vzdávajíce Bohu chválu a bližnímu horlivosti v důvěře, že Duch svatý dokoná to, co se vám zdá nemožným.

Že přicházím tam neviditelně, činím stálými domluvami vám a všem lidem; viditelně pak přijdu, až mi bude možno učiniti tak a až si toho Pán bude přát. Není možnosti, abych šla do Santa Agnesa dříve než k jejímu svátku, neboť nestalo se, čeho jsem očekávala; není-li to už v úmyslu Božím. Můžete-li tam učiniti něco pro slávu Boží, nešetřte námahy, abyste tam zůstali trochu déle. Vůbec jedněte radostně ve všem, čeho třeba; a zachovejte si žhavé srdce.